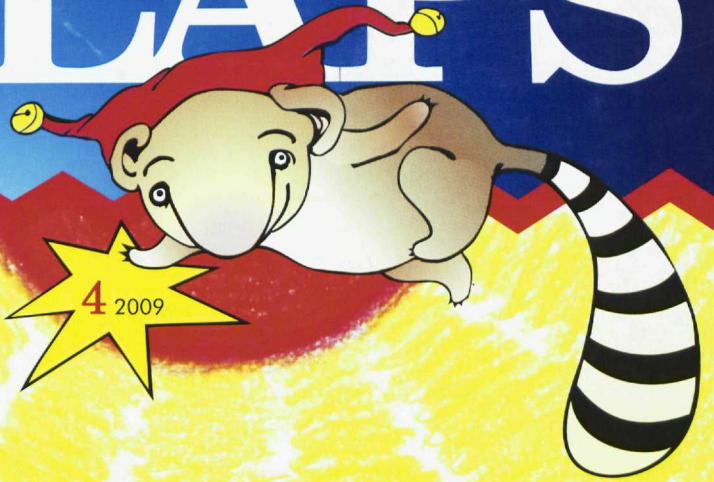

Hind 24.90 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Postritel:

Enrique Iglesias

**Koletised
tulnukate
vastu**

**Viru
laste
laulud**

**Steni
võistluse
võitjad**

**Sõber
Veltzi
rokikool**

**Hiiu
huumor**

**Barbie juubel
Tartus**

**Mustkunstnik
Ande**

**Jänes näol
Hallvares**

<http://www.healaps.ee/>

Tere, sõbrad! Siit leiate meie veebruarinumbri võistluste võitjate nimed. Preemiade kättesaamisega on nii, et Tallinna, Harju-, Lääne-, Järva-, Pärnu- ja Lääne-Virumaa lugejate auhinnad ootavad Kullo Lastegaleriis (Kuninga 6, Tallinn, avatud teisipäevast laupäevani kella 10 – 18). Lõuna-estlaste preemiad toimetatakse O. Lutsu nimelisse Keskraamatukogusse (Tartu, Kompanii 3/5). Kui kellelgi on muid soovet, siis palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

Barbie eksliibrise peauhinna saab

PIPI-LOTTA KULLA Tartumaalt, ergutusauhinnad võitsid **KAIVE KOORT, LY SOMELAR, KIRKE KUIV** ja **HENRY LASS** Laevast, **MERILI URBANIK** Võrumaalt, **MANN RASK** Tartumaalt ning **MARTEN REMMELG** ja **MADIS METSALLIK** Väike-Maarjast.

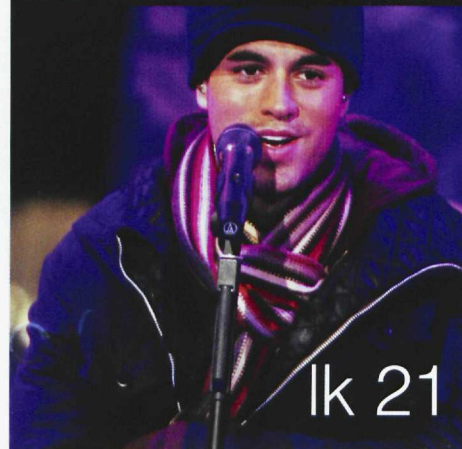
Suure Piraatide-lego

võitis **HANS RICHARD HANSMÄE** Kiili vallast, väikesed komplektid ootavad **KERT READ** Savelt ja **RICHARD HEERINGUT** Tallinnast.

Viktoriini-raamatud võitsid **MADLEN SINIALLIK** Kadrinast ja **KARL ROBERT OJAMETS** Võrumaalt.

Ristsõna-plaadid võitsid **MAKSIM PISPANEN** Tilsist ja **KAAREL JALAKAS** Põltsamaalt.

Lembitu-mõistatuse auhinna saab **KRISTIINA VESKIMÄE** Türlilt.

Kaaneplilt: Navitrolla

- 3 Katrin Pentti, Helena Talimaa, Angelika Sermanni, Andrus Noraku kevadmõtteid
- 4 Pipi Pikksukast
- 6 Kunstitöid Arte Gümnaasiumist
- 7 Sten Roosi võistluse auhinnad
- 8 Tiit Kändler geenidest
- 10 Oma sulega: Oskar Stolovits Tartust
- 11 Arvi Freibergi värse
- 12 Aprilliin ja Lembitu mõistatus
- 13 Naeru-uss
- 14 Hiiu huumor
- 15 Mustkunstnik Ande
- 16 Põlva koolilaste vanasõnad
- 17 Minna Mari Letti "Vikerkaar"
- 18 Mis uudist?
- 19 Peep Veedla hallvaresest
- 21 Poster 1 Koletised tulnukate vastu
- 22 Poster 2 Enrique Iglesias
- 25 Kristiina Kass Rappar Ristost
- 26 Koolitee värskes õhus
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Virumaa laste laulud
- 30 Lully Gustavsoni lihavõttepiilu
- 31 Steni võistluselt: Natalia Krassilnikova
- 32 Steni võistluselt: Kaspar Krüüts
- 33 Barbie juubeldas Tartus
- 34 Barbindus
- 35 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36 Paetismid
- 37 Mis kinos uut?
- 38 Järgehoidja
- 39 Irise näovärvikool: jänku
- 40 Sõber Veltzi rokokool: Jerry Lee Lewis
- 42 Steni võistluselt: Saskia Sepp
- 43 Legondus

Väljaandja: Mittetulundusühing "Hea Laps" Harju 1, 10146 Tallinn Tel: 631 44 28 Hea.Laps@mail.ee

Tellimisinfo: Ajakirja saab tellida kõigist Eestimaa postkontoritest ja ka toimetuse kaudu meilitsi e-postiaadressil tellimine@healaps.ee

Trükk: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levijuht Anna-Magdaleena Kangro, anna@healaps.ee

Kujundaja Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Soe luuletus

Kevad – lilled tervitavad soojalt.
 Suvi – päike paistab soojalt.
 Sügis – linnulaul teeb südame soojaks.
 Talv – riidesse panema peab soojalt.

Helena Talimaa
 C. R. Jakobsoni nim Gümnaasiumi 6. klassist

Kevad tuleb!

Vaikselt ja õrnalt kevad uksele koputab,
 sinilill silmist une raputab.
 Ilus on ärgata päikesesäras,
 kuldnook vilistab, vares teeb kära.
 Lumelilledel justnagu valged kroonid on peas,
 süda rõõmus on, oodates midagi head.

Angelika Sermann
 Mõisaküla Kooli 6. klassist

Anniקה Guizenga

Kevade tulek

Päike hüüdis kõrgelt silmapiiri kohalt: „Tere! Aeg on ärgata!”
 „Ongi maa all igav ja külm,” rõõmustas sinilill ja trügis välja.
 Rästik hõikas: „Milline imeline kevadpäev!”
 „Talv sai õnnelikult läbi elatud, ei tea, mis kevadel ees ootab,” pomises kärbes.
 Lumikelluke uhkustas: „Mõelge, ma olen esimene kevadlill, kes aias paksu lumevaiba alt välja poeb!”
 Toonekurg lausub: „Praegu on eriti soodne konnade püüdmise aeg, pean ruttama,” ja asus koduteele.
 „Oo, kui soe on väljas juba! Ja millised imelised lilled mu koopa ees!” avastas unine karu.

Talveunest ärrganud nastik aga leidis: „Tegelikult oleks tahtnud veel põõnata!”
 Säask närvises: „Tulge juba, näitan teile paiselehti, märtsi- ja lumikellukesi!”
 Kõik kevadekuulutajad suundusid koos sääsega kevade ilu nautima.
 Päike jäi kõigiga rahule: „Hästi!”

EESTI
 RAHVUSRAAMATUKOGU
 Katrin Pent Viluste Põhikoolist

**Täname Kultuuriministeeriumi,
 Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksufondi**

**Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile,
 kes tellis ajakirja 585-le koolile!**

Pikksuka-püks on kõige popim!

Suure Laste Raamatuklubi ja Hea Lapse ühisvõistlusele saabunud töödes kõneldi kõige enam "vanast heast punapeast" Pipi Pikksukast. Siin on väike valik pipindusest!

Raamatutegelastest tahaksin mina kõige rohkem olla Pipi

Kui ma oleksin Pipi, oleks mul kõige pikem nimi maailmas: Pipilota Viktuaalia Rullkardiina Pipi-armünta Eefraimitütär Pikksukk. Ma oleksin oma nime üle väga uhke ja laseksin end kutsuda kas Pipiks või Rullkardiinaks.

Nii tore oleks Pipina elada Segasumma suvilas. Saaks magada, jalad padjal, minna magama siis, kui vaid ise tahad, ja mängida õues nii kaua kui süda lustib. Minu isa oleks siis neegrikuningas ja mu ema oleks taevas ingel. Kindlasti veedaksin ma palju aega oma isa juures Kurrunurruvutisaarel, sest seal ma saaksin olla selle saare printsess!

Nii tore oleks koos Annika ja Tommyga vanalt pööningult asju otsida. Ma arvan, et sealt leiaks kindlasti midagi seesugust, millega oleks vahva mängida või millega ennast maskeerida. Ka punk ei jääks meil leidmata, iga otsija leiaks siis kindlasti päris oma spungi.

Oi, küll mulle meeldiks politseinikega kula mängida! Siis nad muudkui jookseks mu järel, aga kätte nad mind ju nagunii ei saaks. Oleks tore Pipi moodi koolis käia ja rohkem vaheaegu nõuda, sellest saaks Pipina minu lemmiktegevus. Vahva oleks Annika ja Tommyga puu otsa ronida ja oma sõpradega peitust mängida. Kui ma oleksin Pipi, korraldaksin ma väga palju reise, kuhu kutsuksin kaasa ka Annika ja Tommy. Ma arvan, et lähaksin siis koos oma sõpradega lausa ümbermaailmareisile. Vahepeatuse teeksin kindlasti oma isa juures saarel ning sealseid neegrilapsedki saaksid kõikidest meie vahvatest ettevõtmistest osa. Kui ma oleksin Pipi, tõstaksin ma hobuse väikse sõrmega õhku ja võidaksin kergelt Kange Adolfi, sest oleksin siis maailma kõige tugevam tüdruk.

Kui ma oleksin Pipi, korraldaksin ma igal nädalal ühe tagurpidi-päeva, peaksin sünnipäeva kaks korda kuus ja otsiksin koos oma sõpradega asju aaretejahil. Meil oleks koos väga tore, lõbus ja huvitav ning ei minul ega mu sõpradel poleks kunagi igav! Küll oleks ikka tore olla Pipi!

Karina Kalvist
Põltsamaa Ühisgümnaasiumi 6.a klassist

Mulle meeldib olla Pipi sarnane

Lugesin läbi raamatu „Pipi Pikksukk“, meeldis mulle väga. Selle raamatu peategelane Pipi jäi mulle lemmiktegelasena hästi meelde. Pipil olid toredad oranžid patsid. Ka mina saan endale selliseid toredaid patse teha, aga mitte sellist värvi, sest minu juuksed on pruuni värvi. Pipi oli hästi tugev, heasüdamlik, abivalmis ja sai kõigiga hästi läbi. Pipil oli sellepärast ka hästi palju sõpru. Mulle meeldib olla Pipi sarnane. Ja natuke ma juba ka olen. Ka minul on palju sõpru. Minu õpetaja ütleb, et ma olen sõbralik ja abivalmis tüdruk nagu Pipigi. Mõnes asjas ma erinen Pipist. Minule meeldib väga koolis käia ja koolis läheb mul hästi. Raamatu peategelasel Pipil ei olnud ema ja isa oli Kurrunurruvuti saarel mereröövliite kapteniks. Kuigi Pipil ei olnud ema ja isa elas temast kaugel, armastas ikkagi Pipi enda vanemaid. Minu ema ja isa elavad minuga koos. Sarnaselt Pipiga armastan ka mina enda ema ja isa. Kõige vahvam oli see, et Pipil oli ka kaks looma: ahv ja hobune. Minul endal ei ole ühtegi looma. Nii nagu Pipil oli lemmikloomaks hobune, on ka minu lemmikloom hobune. Minul endal hobust ei ole, aga ma olen hobusega ratsutanud. Kõige parem oleks, kui ka minul endal oleks hobune, nagu oli Pipil. Mulle meeldiks olla Pipiga sarnane, eriti just tema heasüdamlikkuse pärast. Mulle meeldivad inimesed, kes on heasüdamlikud. Siis muutub ka kogu Eestimaa paremaks. Samuti meeldiks mulle rohkem ratsutama õppida. Tahaksin olla samasugune vahva tüdruk, nagu on Pipi.

Cätlin Kallas
Suislepa Lasteaed-Algkooli 4. Klassist

Läheks vaja sada tedretäppi...

Ma tahaksin olla Pikksukk Pipi,
aga selleks läheks vaja sadat tedretäppi.
Tahaks olla sama tugev ja julge nagu tema,
aga ma kahjuks pole ju seda.
Iga päev hobusega ringi ma sõidaks
ja rammumehe väistlustel
keegi mind ei võidaks.
Raha mul kohvriga nurgas seisaks,
Kui tuleks isu,
siis Kurru- Nuru saarele sõidaks.
Kaasa võtaks ma Annika ja Tommi
ning kunagi puudust ei tunneks me kommist.
Ühe asja küll natuke teisiti looks –
Segasumma suvilas elaks oma perega koos.

Lysandra Reilson
Tarvastu Gümnaasiumist

Ma loen, ta loeb, meie loeme...

Ma loen...
Tahaks olla Pipi moodi:
ta ei pea käima koolis.
Istub kodus, teeb mis tahab,
sõpradele külla läheb

Ta loeb...
Raha on tal palju,
kisa väga valju.
Käib poes ja ostab igas 't nänni,
ent lugemisega jääb jänni

Meie loeme...
Väga tugev on ta ka,
tuleb seda mainida.
Mulle meeldib siiski plika kangus –
teda ei suru majanduslangus!

Sigrit Halliste
Jõõpre Põhikooli 7. klassist

Pikksuka pliks

Pipi Pikksukk, see vägev pliks,
tahad teada saada, miks?
Sest tugevamat temast pole ealeski nähtud –
kuula nüüd, ja et oleks kõrvad pestud!

Ta elab ühe väikse linna servas,
ja peale selle on ta väga rikas.
Tal kapi otsas on palju raha,
mida ta väga kulutada ei taha.

Paar kuldmünti päevas –
see ei tee talle vaeva.
Kuldmüntide kirstul hoiab silma peal,
sest tal käivad vargad seal.

Pikksukal kaks sõpra veel,
Tommi ja Annika on need.
Nad teevad sageli kõike koos,
mida ette võib elus tulla.

Tommil ja Annikal nalja on palju,
kui Pipi neile pakub toredaid nalju.
Pipi elab Segasumma suvilas.
Tal on see nii uhke villa.

Pipi meeldib mulle sest,
tal on „jõu- ja naljavest“.

Gertu Põldmaa
Simuna Kooli 8. klassist

Pipi Pikksukk – lõbus laps

Pipi Pikksukk – lõbus laps,
sõpru kokku on tal kaks.
Üks neist Tommy ja teine Annika –
neile meeldib Pipi ka.

Tahaks olla ise Pipi,
mõtleks välja vahva nipi,
kuidas mitte suureks saada
eluks ajaks lapseks jääda.

Otsiks spunki,
jookseks ringi,
kannaks jalas suuri kingi.

Johanna Allandi
J. Westholmi Gümnaasiumist

Tahan ise olla Pipi!

Pipi on meil lahe tüdruk,
lahe tüdruk, tore tüdruk.
Üksi hakkama ta saab,
väikest suvilat ta peab.

Pipi ema elab taevas,
isa – neegri saare peal.
Aga Pipit see ei vaeva,
majapidamine tema peal.

Pipil palju kihvte sõpru,
Annika ja Tom ja veel
hobune ja härra Nilsson –
nendest läheb rõõmsaks meel.

Koolis ta ei taha käia,
tark on niigi tema pea.
Kommidele on ta maias,
kooke pannil teha hea.

Pipi aitab oma sõpru
hoida rõõmsat vaimu sees,
uhkust, tarkust, vaprust, sõprust.
Terve elu on veel ees!
Mul on vahel kahju Pipist.
Kurbust aga raamat peletab.
Abi saab neist sajast nipist,
mis ta meile õpetab.

Tahan ise olla Pipi:
tugev, tark ja asjalik.
Teen ka ise vahest trikke,
kui see tundub vajalik!

Monika Varter
J. Westholmi Gümnaasiumist

Helena Ariina Mauri

Kasper Sirt ja Uku Vesper

Kevin Loktionov ja Karl Pöder

Maig-Elisa Tinnuna ja Hanna Marin

Emma Kevade ja Lauralis Pihu

STEN ROOSI MUINASJUTU- VÕISTLUSE TÄNAVUSED VÕITJAD

Tibusid loetakse sügisel, muinasjutte aasta ringi! Tänavu oli Sten Roosi muinasjutuvõistluse züriil väga raske auhindu jagada – häid ja väga häid töid oli nii palju, et kõigile kahjuks auhindu ei jagunud. Tegelikult saaks neist muinaslugudest koostada paksu raamatu. Äkki kunagi saabki?

Zürii, millesse kuulusid Ann ja Ants Roos, Krista Kumberg, Leida Olszak, Ülle Väljataga ja Leelo Tungal, tegi oma otsused pärast pikka arupidamist. Siin on siis võidutööde autorite nimekiri. I koht: **Natalia Krassilnikova** Tudulinna Põhikooli 5. klassist; II koht: **Saskia Sepp** Tihemetsa Põhikooli 6. klassist; III koht: **Mirjam Vösaste** Jõgeva Ühisgümnaasiumi 5. klassist.

Eriauhinnad saavad: **Mariliis Peterson** Paide Ühisgümnaasiumist, **Hanna Tuus** Saaremaa Ühisgümnaasiumist, **Brigita Liisa Sikut** Tartu Miina Härma Gümnaasiumist, **Siim Markus** Tallinna Kivimäe Põhikoolist, **Grete Kaar** Palivere Põhikoolist, **Anne-Liise Ziugov** Tartu Kivilinna Gümnaasiumist, **Katariina Linde** Vinni-Pajusti Gümnaasiumist, **Alice Andressoo** Palupera Põhikoolist, **Silva-Sille Silgu** Tartu Tamme Gümnaasiumist ja **Katriin Kaarde** Tihemetsa Põhikoolist.

Ergutisauhindade võitjad on **Kert Ojasaar** Simuna Koolist, **Anette Viktoria Kuuskman** Brüsseli Rahvusvahelisest Euroopa Koolist, **Ronja Soopan** Tallinna Inglise Kolledzist, **Feliks Kõiv** Kalmetu Põhikoolist, **Germo Pärnapuu** Ruusmäe Koolist, **Miina Veskioja** Aruküla Põhikoolist, **Olari Piht** Palade Põhikoolist, **Kätlin Rõigas** Kambja Põhikoolist, **Jennifer Marisse Cohen** Haapsalu Linna Algkoolist, **Andra Alt** Virtsu Põhikoolist, **Kadri Seppa** Tartu Raatuse Gümnaasiumist ja **Marten Nugis** C. R. Jakobsoni nim Gümnaasiumist.

Hea Lapse poisi auhinna saab **Hans Joosep Jõgisalu** Haapsalu Linna Algkoolist, **tüdruku auhind** kuulub **Liisa Tarkusele** Kivimäe Põhikoolist ja **pisipõnni preemia** läheb **Aleks Tammiksaarele** Vändra Gümnaasiumist.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse emakeele auhinna pälvis **Karina Kalvist** Põltsamaa Ühisgümnaasiumist, **Iemmikraamatu preemia** võitis **Martin Vahtra** Kivimäe Põhikoolist.

Maret Maripuu eriauhinnad Tallinna õpilastele saavad **Silver Miller** Kristiine Gümnaasiumist, **Frida Laigu** J. Westholmi Gümnaasiumist ja **Kriss-Mariin Lusti** Inglise Kolledzist.

Ülle Väljataga eriauhinna saab **Greete Põlluste** Palivere Põhikoolist, **Leida Olszaki** eripreemia võitis **Kristina Shirjajeva** Kristiine Gümnaasiumist ja **Leelo Tungla** eriauhinna saab **Kaspar Krüüts** Tudulinna Põhikoolist.

Toomas Meriloo eripreemia läheb **Karmen Valterile** Tudulinna Põhikoolist.

Elioni eriauhinna võitis **Ellen Anett Põldmaa** Simuna Koolist.

Pärnu Galerii Punane Torn auhinna saab **Marko Lätt** Rääma Põhikoolist.

Ajalehe Postimees eripreemia saab **Marju Orastu** Tudulinna Põhikoolist.

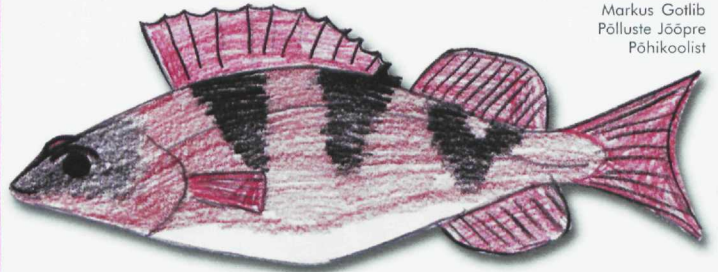
Läänemaa Keskraamatukogu lasteosakond premeerib **Eva-Maria Brocki** Haapsalu Linna Algkoolist. **Haapsalu Linnavalitsuse** auhinnad pälvisid **Ilmar Volmer** Haapsalu Gümnaasiumist ja **Kristijan Raag** Haapsalu Linna Algkoolist.

Palju õnne võitjatele ja jätku ning suur tänu kõigile, kes seekord küll kahjuks auhinnasaajate ringi ei mahtunud, kuid said kindlasti häid kogemusi. Veidi veel – ja algab uus muinasjutuvõistlus! Hea Laps aga asub tasapisi tänavusi võistlustöid avaldama.

3. auhind

Vetevalla mängud

Markus Gotlib
Põlluste Jõepre
Põhikoolist

Tälv oli möödas. Veekogudes kees elu. Kätte oli jõudnud aeg, mil vee-elanikud korraldasid igaaastaseid jõuproove. Need lõbusad võistlused olid Vetevalla mängud.

Oma esimestel mängudel osales ogalik Otu. Ogalikupois uudistas sagivaid vee-elanikke ning püüdis valida endale sobivat ala.

Vähid ja krabid olid alustanud võidukäimist. Koprad valisid puud, et võistelda täpsuslangetamises. Kaldal kammisid oma karva saarmad, kellel seisis ees kujundujumine. Kaladel oli kavas kuulus ujumisevõistlus. Otu sõber ahven Aadugi pidi nendel võistlustel osalema, kuid ta oli haigeks jäänud. Nüüd paluti Otul teda asendada.

Ogalik ajas oma ogad turri ja asus starti. Kalapoisi vastased olid säga Siiri, latikas Herman ja kiisk Kribu. Stardis jäi teistest maha säga, sest ta vuntsid takerdusid vetikatesse. Teised kalad tuiskasid mulistades edasi. Poole maa peal pidi katkestama kiisk, kes sai lestahoobi veepinnal aerutavalt pardilt. Vahepealt enne finišit haaras Herman kinni ussist, kes rippus keset jõge. Äkki oli latikas nagu nõiavael kadunud. Otu võitis võistluse, aga õiget mõnu ta sellest ei tundnud.

Kõik mängudel osalejad ja pealtvaatajad rääkisid Hermani salapärasest kadumisest. Vähid teadsid kõnelda, et latikas oli spioon, kes nüüd kõrvaldati. Saarmad arvasid, et Herman ujus lihtsalt teise veekogusse. Koprad uskusid, et kadunud kala suri õnnetuse tõttu. Ogalikupois püüdis selgitada, et Herman sattus mingi nõõri otsa, kuid teda ei kuulunud keegi.

Mõne aja pärast kadus ka säga Siiri. Nüüd puhkes paanika.

Koprad jätsid langetatud puud vette vedelema. Saarmad kalpsasid kõrge rohu sisse. Vähid tagurdasid koobastesse. Ainult karbid jätkasid oma rännakut, sest nemad ei kuulnud ega näinud midagi.

Peakohtunik särg Sälli oli sunnitud mängud lõpetama.

Mirjam Vösaste Jõgeva ÜG 5. B klassist

● Eesti Tervishoiumuuseum

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Geenid meie kehas pärinevad kaugest minevikust

Kui üks eestlane kohtab teist ja tahab teada, kus ta elab, siis küsib, et kust sa pärit oled. Nüüd küll on hakatud küsima, et kust sa tuled, aga see ei ole tore eesti keel, see on üle võetud inglise keelest. Meie jaoks seostub pärit olemine pärimusega, millegi õige vanaga, mis on põlvest põlve meieni edasi kandunud ja nii õhukeseks kulunud, et enam pole muud järele kui ainult mõtted ja sõnad ja viisid ja tavad.

Igaüks teab, et tal on ema ja isa, vanaema ja vanaisa ja siis veel vanavanavanemad ja nõnda edasi ikka kaugemasse minevikku välja. Kuid ega me rohkem neist näinud pole, kui

ema ja isa ja nende emasad ja isasid ja ehk veel ka nende vanemaid. Muu jääb lihtsalt aimata. Ometi oleme oma kaugete esivanematega seotud rohkem, kui arvata oskame.

Meie toas võib olla ilus vana kapp või laud või tool. Ja selle kohta öeldakse, et see on vanaema või vanaisa pärandus. See tähendab, et see kapp oli kord vanaema oma, aga ta kinkis selle oma tütrele ja tema oma pojale, ja nüüd see ongi siin meie toas. Kappi me näeme. Ja selle kallale võivad vahel kippuda puukoid või võib see hoopiski katki minna. Kuid on üks pärandus, mida meie silmad ei näe, aga mis meil on kusagil sees ja mis meid on just teinud selliseks, nagu me oleme. See on pärilikkusaine, mis istub igas meie rakus ja hoolitseb selle eest, et me ikka ilusti elus püsiksime ja kenasti suureks kasvaksime. Ja mis seal salata, sellegi eest, et me kord saame vanaks ja siit ilmast lahkume.

Geen juhib ehitustööd

Sellele pärilikkusainele on teadlased pannud kummalisel kombel säherduse imeliku nime nagu DNA. Ja see on tegelikult üks hiiglasuur molekul, mis koosneb ääretult paljudest aatomitest. Kui see molekul sirgeks venitada, siis tuleb kaks meetrit täis. Ime küll, kuidas nii pikk molekul tillukesse raku ära mahub. Mahub sellepärast, et on nõnda imepeenikene. Tegelikult on nõnda, et DNA on kaks niidikuulist molekuli, mis on keerdunud ümber teineteise, nagu keerdub humalataim ümber puu. Et nad niimoodi ilusti teineteise ümber spiraalis on, siis ei saa nad ka sõlme minna. Ja see on väga tähtis, sest kui nad sõlme läheksid, siis tuleks sellest ainult häda ja viletsust. Sest sellelt pärilikkuse molekulilt loetakse maha nagu raama-

tust need juhtnöörid, mille järgi meie keha üles ehitatakse.

Need DNA molekulid ongi sõna otseses mõttes juhtnöörid, millele on pärlitena lükitud sellised tähed, mida rakk lugeda oskab. Ja nendest tähtedest omakorda on kokku kogunenud selliste sõbralike ja üksteist mõistvate tähtede klassid, mis üheskoos väga olulist tööd teha oskavad. Sellist klassi nimetataksegi geeniks. Ja see klass, see geen teeb rakus sellist tööd, et paneb kokku keha jaoks väga olulisi ehituskive, mida me valkudeks kutsume.

Valkudest seisab koos kogu meie keha – käte ja jalgadega, kopsu ja maksaga tükis. Ja aju veel takkaotsa.

Nii et geenid, mis istuvad või siis töötavad teie rakkudes ja teevad teid selleks, kes te olete, on omamoodi surematud ning tulevad väga ja väga ammusest minevikust, sellest ajast, mil inimest polnudki maailmas olemas. Olid vaid inimese eellased.

Nõnda et polegi nii raske aru saada, mis asi on see geen, millest kõneldakse üha enam ja enam. Kordame siis veel. Geen on ühtpidi nii keeruline kui ka lihtne moodustis. Geen pole midagi muud kui tükike inimese pärilikkusaine DNA ahelast. Geeni tähendus selgub meie keha ülesehitamise ja elus hoidmise käigus. Iga geen juhib ühe valgu ehitamist. Sestap asuvad geenid igas meie rakus. Rakke on vaja pidevalt uuendada, ja nõnda juhivadki geenid seda pidevat ülesehitustööd, mis katkeb vaid surmaga.

Kuid elu pole sirgjooneline. Geen ei pruugi koosneda ühest tükist, vaid võib asuda õige laiali mööda DNA ahelat kui pärlid niidil, olles lahutatud lülidest, mille täpne ülesanne pole veel selge. Ka töötavad geenid valkude ehitamisel sageli üheskoos. Nõnda et kui selles kooris üks geen oma ülesande-ga hästi toime ei tule, tõttavad teised appi.

Geen võib ka meie rakus oodata ja üleüldse mitte midagi teha. Ning vahel, kindlate märguandjate molekulide käsu peale ellu ärgata kui Okasroosike ja midagi korda saata. Seda geenide omadust nimetatakse avaldumiseks. Kui rääkida jälle inimesest ja inimahvist, siis meievahelise suure erinevuse ei põhjustagi mitte niivõrd geneetiline erinevus arvulises mõttes, vaid see, kuidas ühed või teised geenid avalduvad.

Eestlased uskusid vanasti, et sülg ja küüned on koht, kus asub inimese elujõud ning kehastub hing. Neid ei tohtinud võõras oma kätte saada. Küllap tunnetasid nad, et sealtkaudu saavad detektiivid jaole pärilikkusainele. Kuid loodusrahvastel on ka veendumus, et taimetarkused on kätte antud taimede endi poolt. Nõnda on mõnedki teadlased spekulierenud, et DNA keerdunud kaksikmolekuli on mõnedel juhtudel võimalik näha vaimusilmas, olgu unes või transis.

Geenide võistlus

Kõik inimese geenid ehk nagu teadlase ütlevad – inimese genoom – saadi üldjoontes teada 2000. aastal. See oli väga suure töö tulemus. Ja ka üllatusi tuli palju. Üks suuremaid üllatusi oli see, et inimesel on nii vähe genee. Ainult umbes 25 000 tükki. Juba enne oli saadud teada meie arust lihtsa-mate olendite geenide kogumid. Nii on selgunud, et tillukesel äädikakärbsel või veidi suuremal hiirel ei ole sugugi mitte vähem genee kui inimesel, vaid umbes sama palju. Ja et nende olendite geenid on inimese omadega üsna sarnased. See tundus alul üsnagi solvav inimesele, kes ju peab ennast kõige

targemaks ja kõige ilusamaks olendiks Maal.

Niisiis ehitavad geenid üles valke ja annavad neile teada, kuhu minna ja kellega ühineda. Niimoodi ehitatakse keha üles. Geenid ei ole rakkudes üks, vaid on kogunenud suurtesse kogumitesse, mida inimesel on 23 paari ja mida nimetatakse kromosoomideks.

Jõuame nüüd tagasi pärimise juurde. Pooled kromosoomid, mis teil on, ja seega siis pooled geenid olete pärinud oma emalt, teise poole oma isalt. Need emalt ja isalt päritud geenid on üksteisega üsna sarnased, muidu ju ei kasvaks teist inime. Kuid erinevus on olemas ühel geenil tuhande seast. Ja just tänu neile erinevatele geenidele ongi teil näiteks silmade värvus pärit emalt, aga ninakuju isalt. Siis saab ütelda nõnda, et emalt tulnud silmade värvust juhtiv geen on tugevam kui isalt tulnud. Ja ninaga on vastupidi. Nõrgem geen jääb vagusi ja tegevusetult istuma. Kuid teie lastele läheb see ikkagi edasi ja ühel heal päeval võib see osutada võistlevast geenist tugevamaks.

Need geenid, mis teie kehas on oma tööd teinud, on tugevamad geenid kui need, mis lihtsalt jäävad vagusi istuma.

Ja teie ema on omakorda saanud pooled oma geenidest oma emalt ja pooled isalt, nii ka teie isa, ja nii muudkui ajas tagasi ja tagasi. Nii et geenid, mis istuvad või siis töötavad teie rakkudes ja teevad teid selleks, kes te olete, on omamoodi surematud ning tulevad väga ja väga ammusest minevikust, sellest ajast, mil inimest polnudki maailmas olemas. Olid vaid inimese eellased.

Sellepärast ongi kärbsel või hiirel või inimahvil väga palju samasuguseid genee nagu inimesel. Erinevaks teeb aga inimese see, kuidas geenid töötavad, kuidas need avalduvad.

Näiteks inimesel ja šimpansil on igast sajast geenist 99 ühised geenid. Ometi ei tee kellelegi raskusi eristada inimest šimpansist.

On selgunud, et näiteks veres või maksas avalduvad nii inimesel kui šimpansil geenid enam-vähem ühesuguselt. Teine lugu on ajuga. Inimese ajus avalduvad geenid viis korda aktiivsemalt kui tema lähisugulase šimpansi ajus. Inimesel ja šimpansi ühised esivanemad elasid 5 kuni 7 miljonit aastat tagasi. Selle aja jooksul on inimese areng viinudki mitte niivõrd geenide kogumi muutumisele, kuivõrd olemasolevate geenide oskuslikumale kasutamisele.

Nii nagu pole olemas häid või halbu jäneseid, nii pole olemas ka häid või halbu genee. On usinamad ja laisemad geenid, seda küll. Ja vahel ei tule usinus kasuks. Jänes näiteks teab, et päeval on parem mitte just liiga usin olla. Nõnda teavad geenid – või õieti nende järele valvavad ained –, millal olla usin, millal aga pikalt uinuda.

Miks üks või teine geen vahel kogu organismi vaatekohalt halvasti, vahel koguni hukatuslikult käitub, on omaette lugu. Seda lugu loodavad selgeks õppida näiteks arstiteadlased. Ning kui nad arvavad, et on ühe geeni loo teada saanud, tahavad selle loo põhjal välja töötada mingi aine, mis ülekatte läinud geeni jälle õigele teele juhataks.

Meie võime ennast siiski lohutada, et päris oma geenide teenrid või koguni orjad me ka ei ole. Inimese tervis ja käekäik sõltub geenidest vaid osaliselt. Teine osa sõltub ümbruskonnast ja meie eluviisidest. Mida me ju ometi saame valida ise, kui vaid tahame.

Mein Gesicht

Manchmal weiss ich nicht,
mis on minu siht,
einmal mein Gesicht
sagt es oder nicht,
mis on minu siht.

Minu siht

Mõnikord ei tea ma üht:
mis on minu siht,
ükskord minu nägu
ütleb või ei ütle üht:
mis on minu siht.

Der Tag

Heute ist noch Winter.
Ich bin ganz munder.
Heute ist kein Wind,
der Tag ist schön wie das Kind

Päev

Täna talv on veel.
Minul reibas meel.
Täna tuuletü on ilm,
päev on ilus nagu lapsesilm

Der Frühling kommt

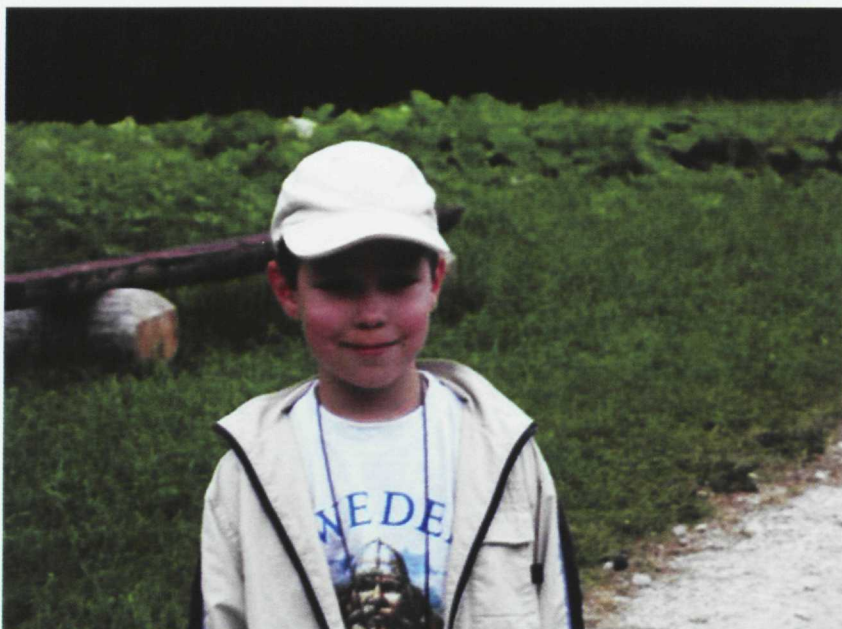
Die Vogel singen tsiu-tsiu,
Und nochmals fiu-fiu.
Die Blumen lachen.
Die Menchen einander Freude machen.
Frühling ist gekommen
und den Schnee weggenommen
Hallo, meine neue Freunde!
Schneeglöcken, Tulpen, Löwenzähne –
alle von der frischen Luft gähnen.

Kevade tulek

Linnud laulavad tsiu-tsiu
ja ikka fiu-fiu.
Lilled naeravad.
Inimesed üksteisele rõõmu teevad.
Kevad on saabunud
ja lume sulatanud
Tere, minu uued sõbrad!
Lumikellukesed, tulbid, võililled –
kõik haigutavad värskest õhust

Poiss

Päike on kollane.
Rohi on roheline.
Mina olen poiss.
Kui kooli lähen, võtan värvid kaasa!
Roosat, lillat, oranži ei võta
need ma tüdrukuile jätan

Oskar Stolovits Tartust

Oskar Stolovits on seitsme aastane ja käib Tartu Kivikese lasteaias. Oskari kadunud isa oli teadlane, kes käis igal aastal Saksamaal Stuttgartis teadustööl, ning võttis kahel korral suviseks uurimispe-
rioodiks pere kaasa, nii et Oskar õppis juba väikesest peast ära saksa keele. Nüüd pole tema jaoks vahet, kas loetakse eesti- või saksa keelseid lasteraamatuid ning oma keeleoskust täiendab poiss telerit vaadates. Ka mõned Oskari esimesed luuletused on saksa keelseid (nagu Lydia Koidula!), ning nende tõlked on pärit ema Anu sulest.

Mikk Freiberg on kunstnik-sepp, kes sepitseb ka lõbusaid värse oma kahele tütrele – ja miks mitte ka Hea Lapse lugejatele!

Kertul on üks naba.
Kus on naba?
Naba on kõhu peal.
Maailmal on kaks naba:
Põhjanaba on Arktika,
Lõunanaba Antarktika.

Uba toodi kuumast Kuubast.
Oakarp oli kuubikust tuubas.
Tuubast tuli "tuu!"
Uulitsal naeris kuu.

Sepp sõtkus sepikut
tagus tainast lapikuks.

Teine sepp keetis seepi
mullivahust aroomiga roosat.

Kolmas sepp, see oli värsidepp,
küpsetas süte sees sooja
damaskust.

Olen John,
minu lennuk on Lennon.
Tõusen õhku kui kuldkäär,
aga maandumist jälgib
väike Veljoke rannal

Tass kukkus maha,
kass hüppas sülest.
Tahad või ei taha:
Võta tass üles!

Näkineid näris näkileiba
näks, näks, näks, näks.

Aprillitüht

Lembitu mõistatus

#04
03.2009.

Lihavõttepäha hommikul leidis Lembitu pere köögilaualt korvi viie värvitud munaga. Pikalt ei olnud vaja mõistada - peatselt oli kõigile selge, et kanamunade kaunistamise taga seisis Keit.

Isa, ema, Kert, Keit ja Lembit võtsid igaüks ühe muna. Kuigi pereliikmeid oli täpselt sama palju kui mune, nimelt viis, jäi üks muna endiselt korvi.

Kuidas on see võimalik?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et šokolaadi hinnaks on 9.50 ning ümbrispaber maksab 50 senti. Sellisel juhul maksab maiustus täpselt 9 krooni rohkem kui ümbrispaber.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.MaagilineMaailm.net

Mõistatuse tegi Ande

Hiiumaal, Käina vallas eelmisel sajandil elanud kuulsaim

- naljamees oli**
- Kaarli Mikk
 - Miku Kaarel
 - Karl Mihkelson

Barbie juubeli tähistati meie maal kõige suurejoonelisemalt

- Tallinnas Toompea lossis
- Jõhvi kultuurimajas
- Tartu Mänguasjamuuseumis

Aprillis on hallvarestel käsil

- Pesitsemine
- Munast koorumine
- Lõunamaale rändamine

Emakeelepäeva tähistamise algataja Meinhard Laks töötas

- Prantsuse Lütseumis
- Miina Härma Gümnaasiumis
- Sonda Põhikoolis

Kalleim looduslik näo- maalingvärv oli

- Must
- Lilla
- Punane

Jerry Lee Lewise hüüdnimi on

- The Killer
- The Thriller
- The Miller

Eesti Mustkunstnike Liit loodi aastal

- 1808
- 2008
- 1908

■ Vastused leiad aprillinumbrist tähelepanelikult lugedes.

Nende vahel, kes saadavad õiged vastused toimetusse enne 5. maid, loosime välja uusi häid raamatuid!

Veebruarinumbri õigete vastuste tähed olid: 1. - b; 2. - a; 3. - b; 4. a; 5. - b; 6. - a; 7- c; 8. - b.

Jänes läheb kohvikusse ning tellib kohvi ja kreemikoogi. Seni, kui ta käib käsi pesemas, on keegi ta kohvitassi tühjaks joonud.

„Kes jõi minu kohvi ära?“ nõuab jänes vihaselt.

Vaikus.

Jänes küsib uuesti: „Kes minu kohvi ära jõi?“

Kolmandat korda jänese kurja küsimust kuuldes tunnistab karu: „Olgu! Mina see olin, ja mis siis?“

„Ei midagi, ei midagi!“ ruttab jänes teatama. „Ma mõtlesin ainult küsida, et miks sa siis kreemikooki ei mekkinud!“

Miks jänes jookseb üle tee?

Seepärast, et ta tee alt läbi ei pääse.

Kuidas on kõige parem jäneseid püüda?

Mine põõsa taha ja tee porgandi häält!

Mille poolest erineb jänes tuhkrust?

Jänes kasutab deodoranti.

Mis on pruunikas, karvane ja haisev ning ripub pesunööri?

Jänese tuhkrunahkne müts pärast pesumasinast tulekut.

Mis on läbipaistev ja porgandi haisuga?

Jänese puups.

Miks porgand tihtipeale advokaati vajab?

Sellepärast, et ta satub tihti supi sisse.

„Miks sa, mamps, alati pool taldrikut porgandisalatit täis paned?“ nuriseb Juku. lõunalauas.

„Sellepärast, et porgand on on silmadele kasulik!“ teatab ema. „Ja mõned arstid ütlevad, et porgand aitab igasuguste hädade vastu!“

„Ei usu,“ muigab Juku. „Näiteks hambavalu vastu ta küll ei aita!“

„Miks ei aita!“ kinnitab ema. „Porgand, nagu teame, on jäneste lemmiktoit – ja oled sa kunagi näinud mõnda hambavalus jänest?“

Miks on jänesel sinised püksitraksid?

Selleks, et tal püksid jalas püksid.

Jänes helistab oma pinginaabrile ja küsib:

„Kuule, mul läks kahjuks meelest, mis su telefoninumber ka on?“

Juku isa käis metsas jahil, kuid ühtki looma ei näinud. Linna jõudes läheb ta kõigepealt kaubamajast läbi ning võtab selle kodus uhkelt seljakotist ja asetab lauale.

„Seekord oli sul küll jahionne!“ kiidab Juku ema. „Aga miks tal nahka peal ei ole?“

„Tabasin jänese siis, kui ta oli parajasti duši all,“ selgitab jahimees.

Jänes kohtub metsas sõbraga.

„Miks su käpp on kipsis? Kas jahimees käis jälle metsas?“

„Jahimees jah!“

„Kas ta tulistas sind?“

„Ei, astus kogemata käpa peale!“

Jänese-ema kurjustab tütreaga, kes jõudis tantsupeolt koju alles pärast keskööd: „Kas sul häbi pole niiviisi ringi hulkuda! Kui ma sinuvanune olin, siis olin juba ammu abielus ja mul oli kolmkümmend viis poega!“

Jänes jookseb metsas ringi ja näeb, et ühe põõsa all nutab rotipoeg.

„Kes sulle haiget tegi, rotike? Ütle mulle ta nimi, küll ma talle siis kere peale annan!“

„See oli karu!“ kaebab rotipoeg.

„Ah et karu ise? No küllap sa selle siis ära teenisid – mesikäpp juba niisama, ilma põhjusega lööma ei hakka!“

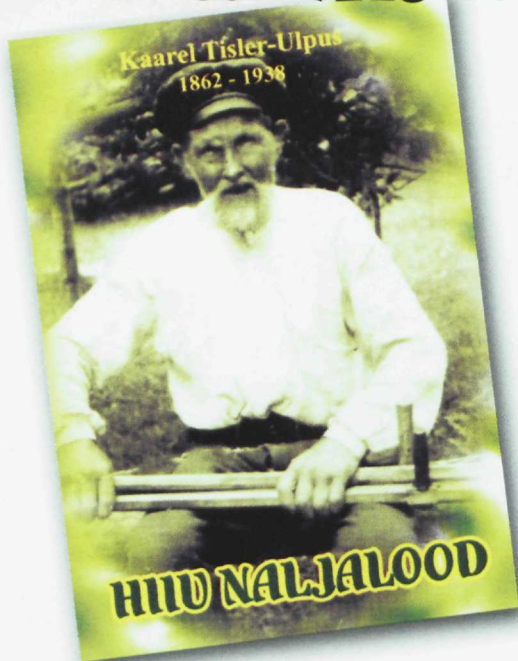

Siil tuleb liuväljalt loomade sööklasse ja hüüab: „Kas teate uudist, et karu murdis jalalu!“

Jänes paneb ajalehe kõrvale, kohendab prille ja küsib: „Kellel?“

Kahemehesae rõõmsad hambad

Hiidlased ise ütlevad oma huumori kohta, et see on nagu kahemehesaag - kummaski otsas peab oskaja inimene olema. Naljakaid asju juhtub ju kõikjal, kuid alati ei taibata neid üles tähendada, seepärast on eriti tore, et hiidlaste mittetulundusühing Hiiu Kaarel ja Leena kutsus ka koolilapsi üles kirjutama kohalikke nalju, millest Jaanus Kõrv koostas kena kogumiku. "Hiiu naljalugudes" on kirjas üsna palju ka selliseid sõnavempe, mille viskas Kaigutsi küla naljamees Miku Kaarel (passinimega Kaarel Tisler-Ulpus) enam kui seitsmekümne aasta eest, kuid mitmed koolilaste kogutud naljad on juba kaasaegse olemisega. Siin mõned näited kahemehesae saagimistest.

Keegi küsind Heltermaal Miku Kaarlit: "Kui palju see laev reisijaid peale võtab?" Kaarel vastand: "Äi mina tea, siia maani oo ta autusi ja iidlasi vidand."

Miku Kaarel: "Tei õues oo palju rohkem lund kui mei õues."
"Kuidas nii?"
"Teil suurem õue."

Miku Kaarel: "Ühekorra oli mo koht nii tühi, et aes naerma: vaadanud suust sesse - jälakannad paistvad!"

Külgelöömine

Peep räägib Mariaga. Ants tuleb vahele: "Kuule, Peep, kas sa lööd mu tüdrukule külge või?"
"Ei, kus sa sellega, tüdrukuid pole ilus lütta!"

Ahti Kokla (Palade)

Raamat

Maia näeb Miku juures vägevat raamatut ja küsib: "Millest see raamat räägib?"
"Äi mina tea - raamat on siia maani vait olnd," vastab Miku.

Anet Üksik (Palade)

Sokiauk

Kord käisin pulmas ja pruudi ema rääkis sellise loo.
"Kui pruut oli veel noor, oli ta läinud vanaisa juurde ja vanaisa küsinud, miks tal soki sees auk

on. Tüdruk vastanud, et ise tuli. Seepeale teatanud vanaisa, et ise ei tule augud sokkidesse. Tüdruk vastu: "Vanaisa, kas sina siis löikad käaridega sokkidesse augud?"

Karin Tara (Kaina)

Õpilaste rõõm

Õpetaja oli õpilastega välitunnis. Liiguti ühes erametsas. Õpetaja annab ülesande: "Mis ma saaks, kui ma võtaks siit 16 kaske, 36 mändi ja 40 kuuske? Mis see kokku teeks?"
Üks õpilane vastab: "Mina arvan seda, et esiteks saaks päris suure trahvi. Aga peale selle otsiks metsaomanik teid üles ja annaks kõvasti kere peale."

Siim Freiberg (Palade)

Pangandus

Mulgid tulnud Hiiumaale. Mulgid mõtlevad alati, et raha eest saab kõike. Jõudnud Heltermaale, küsinud nad ühe kohaliku käest, kus on kõige lähem pank.
Hiidlane vastab: "Meitel oo kolm pank: Hansapank, Ühispank ja Kallaste pank. See viimane on 24 tundi avatud."

Taago Heinmaa (Kardla)

Üllatus

Maali kirjutab Juhanile: "Kallis Juhan! Sellest oo palju aastaid möödud, kui me sooga käisime. Aga ma vahest ikka mõtlen soo peale veel. Kas sa mind ka natukene nähje tahad?"
Juhan kerjudab vasta: "Loomulikult ma taha sind nähje, a kas sina mind ka tahad, sest mool pole änam ambuid suus, samm oo tõntsiks ja kuulmine kehvakse jeend."
Mõne aja pärast nad saavadki kokku.
Maali imestab: "Sool ju kaks ammast suus!"
Juhan vasta: "Ma tahtsi soole väikest üllatust ka tehje."

Madli Remmelkoo (Palade)

Mustkunst ja mustkunstnikud

Üle kogu maailma on sadu erinevaid

mustkunstnike klubisid ja liite, kuhu kuulub nii asjaarmastajaid kui ka maailmatasemel mustkunstnikke. Mõned neist organisatsioonidest on pika ajaloo, värvikireva mineviku ja suurte traditsioonidega, mõned aga üsna uued.

Viimaste hulka kuulub ka Eesti Mustkunstnike Liit, mis koondab enda alla Eestis tegutsevaid mustkunstnikke ja mustkunstiga seotud inimesi. Kuigi liidu liikmeks võib saada igaüks, on eelnevalt siiski vaja läbida ka tuleproov – mustkunst on ju kunstiliik, mille kõõgipool on peidus.

Eesti Mustkunstnike Liit loodi 30. aprillil 2008 ning sel aastal tähistatakse oma esimest sünnipäeva. 3. mail toimub Salme kultuurikeskuses galakontsert, kus astub üles enamik Eesti parimatest mustkunstnikest.

Kui soovid sünnipäevapeo kohta rohkem infot, hoia pilk peal Lembitu maagilise maailma kodulehel aadressil www.MaagilineMaailm.net Kui tahad aga kõige kiiremini teada saada, kui kuskil midagi maagilist toimub, liitu ka koduleheküljel oleva maililistiga!

Tasakaalukas muna

Lihavõttepühade hommik leidis Lembitu perekonna laua taga istumast. Keit ja Kert koksivad mune, isa oli oma pilgu ajalehte puurinud ning ema vaaritas süüa teha. Lembit veeretab mõtteisse vajunud oma sõrmede vahel kanamuna.

„Haa, minu võit!“ hüüatas Kert, kui oli Keidi muna pragu- liseks lõõnud. Isa võpatas hetkeks, ent süvenes uuesti ajalehte. Lembit jäi aga endiselt keskendunuks, justkui polekski ta venna võidurõõgast kuulnud.

„Mis sa seal nii süvenenult uurid?“ küsis Kert Lempsilt, „Vaata parem, kumma muna on tugevam!“

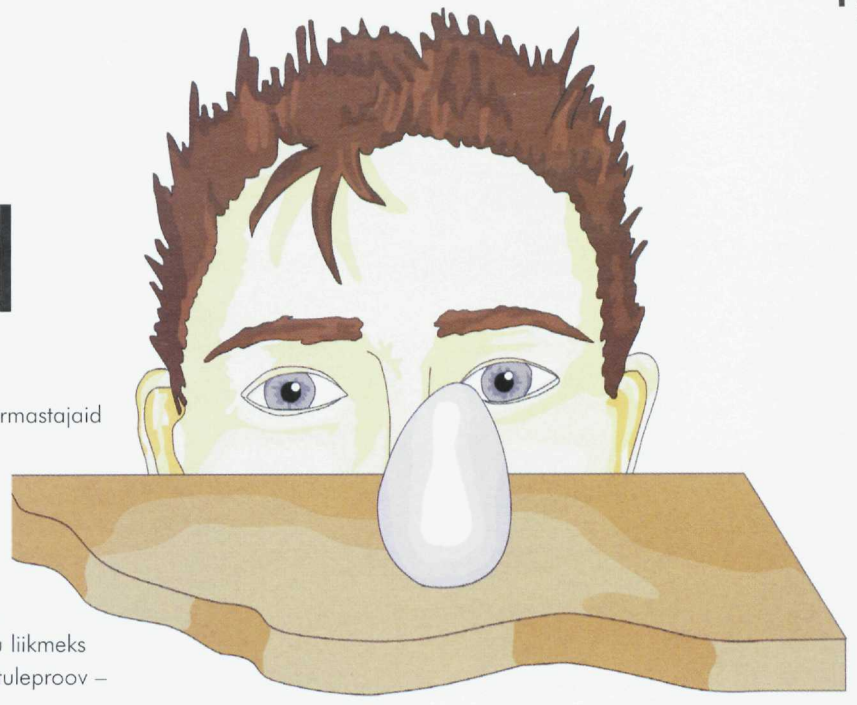
Lembit tõstis pilgu ja lausus mõtlikult: „Mind hakkas lihtsalt huvitama, miks arvatakse, et muna ei ole võimalik otsa peale tasakaalu seda?“

„No aga ei olegi ju!“ kinnitas Kert, „Või tahad sa vastupidist väita?“

„Mina võin küll tõestada, et muna seisab edukalt ka otsa peal tasakaalus,“ lausus ema ning astus laua äärde. Võtnud munakorvist ühe muna, asetab ta selle külili lauale. Käega hoogu andes pani ta muna keerlema ning paari sekundi pärast tõusiski see otsale. Kui hoog aga vaibus, langes muna tagasi külili.

„Ei, ma ei mõelnud seda. Mina mõtlesin ikka nii, et paned muna lihtsalt otsale seisma – ilma keerutamist või mingeid abivahendeid kasutamata. Ja nii, et see muna jääbki tasakaalu, kuni keegi talle vastu läheb.“

„Räägitakse,“ tõstis isa ajalehe tagant pilgu, „et muna on võimalik oma otsale tasakaalu seada ainult üks kord aastas –

kevadisel pööripäeval. See oli aga märtsis, nii et pead veel peaaegu aastajagu ootama.“

„Imelik legend,“ lausus Lembit. „Sest tegelikult on võimalik muna ju igal päeval ja kellaajal oma otsale tasakaalu seada.“

Oma sõnade kinnituseks asetab Lempis kanamuna tõmbi otsaga lauale ning paari sekundi pärast seisiski see tasakaalus.

Ükskõik, kui palju teised pereliikmed seda ka järele teha ei proovinud, ei õnnestunud see neil kuidagi. Lembitu muna püsis püsti aga mitu tundi – kuni ema lõunasöögiks lauda kattes selle kogemata ümber ajas.

Kuidas Lembit seda teigi?

Nagu Lembit väitis, on kanamuna võimalik oma otsale seisma panna tööpoolest päevast ja kellaajast sõltumata. See nõuab esialgu aga kõvasti kannatlikkust. Põhjus, miks kanamuna on üldse võimalik tasakaalu seada, seisneb selles, et munavalge ja –kollane on erineva kaalu ja suurusega.

Kõige lihtsam on muna tasakaalu seada, kasutades selleks mõlema käe abi. Muna tuleb asetada tõmbi otsaga mõnele siledale pinnale – näiteks lauale või põrandale.

Muna tuleb hoida külgedelt, ühe käega veidi madalamalt ja teisega kõrgemalt. Selle asemel, et muna tugevalt paigal hoida, peaks seda pigem toetama. Nii on kergem muna asendit vähehaaval muuta ja aru saada, millal ta on oma tasakaalupunkti jõudnud ning jääb otsale seisma.

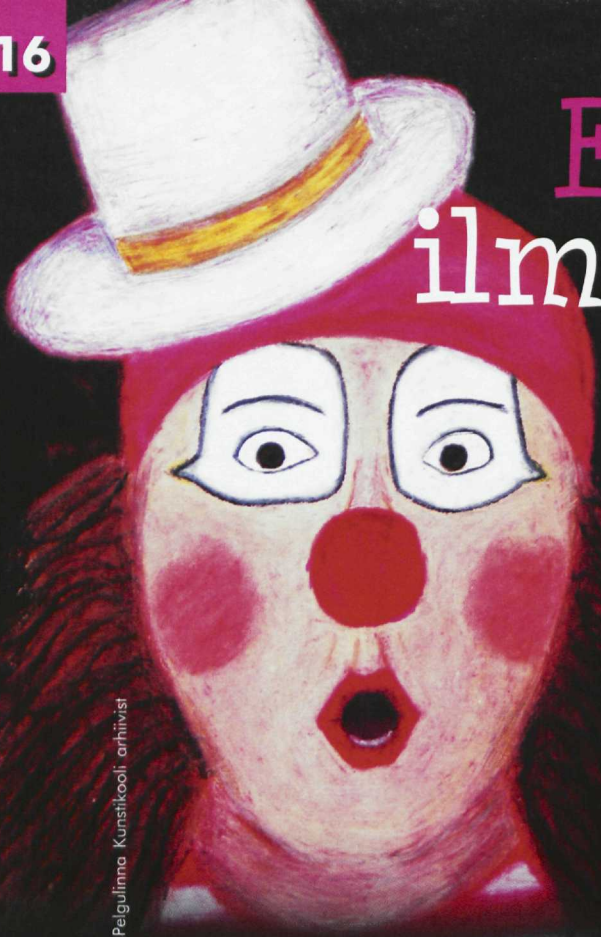
Selleks, et muna külili ei kukuks, peab ta olema aluspinna suhtes 85-87 kraadise nurga all. See on väga väike vahemik ning silma järgi on tänu kanamuna ebasümmeetrilisele kujule täpset asendit raske paika panna. Enamus inimesi proovib panna muna tasakaalu 90 kraadise nurga all ehk aluspinnaga täpselt risti – see neil aga loomulikult ei õnnestu.

Kuigi esialgu vajab muna tasakaalu seadmine väga palju kannatust, tuleb see mõne aja pärast, kui tunnetus on tekkinud, välja juba üsna kiiresti. Ja kuna sa oled siis oma sõpradest ainus, kes seda teha suudab, arvatakse õige varsti, et sul lihtsalt PEAVAD üleloomulikud võimed olema.

Ande Andekas-Lammutaja

Ei ole vanasõna ilma uue mõtteta!

Põlva Keskkooli 4. B klassi õpilaste vanasõna-lood

Pealguilinn Kunsikooli arhiivist

EI OLE HALBA ILMA HEATA

Pühapäeval juhtus nii, et ma jäin haigeks ja mu ema käskis mul juua gripiteed. Minu arvates oli see väga vastik, aga ema käskis mul seda ikka juua. „Muidu sa ei saagi terveks ja pead palju koolitöid kodus järgi õppima,” rääkis ema. Ma jõin mõru teed ja soovisin kiirelt paraneda. Et saaks jälle kooli ja trenni minna.

Johanna Treier

ILU NÕUAB OHVREID

Et olla ilus, tuleb oppida kannatama. Mina käin peotantsus ja võistlustel peab olema väga eriline ja korralik soeng. Aga kui ema hakkab mu juukseid kammima, on mul väga valus. Ja kui veel juuksed krunni keeratakse ja ma pean päev läbi nii olema, siis mu peanahk valutab nii mis jube! Ja selle peale ütleb mu õde: „Tahad ilus olla - kannata ära, ilu nõuab ohvreid!”

Grete Kase

TEGIJAL JUHTUB NII MÕNDAGI

See oli kolmapäeval, olin haigusega kodus. Kuna emmel oli vaba päev ja mu tervis oli juba korras, otsustasime pannkooke teha. Need olid minu koogid otsast lõpuni. Tegin ise taigna, mis tuli väga hea.

Ma otsustasin teha suuri kooke. Esimese koogi ümberpööramisega sain hakkama, aga teine kook lagunes ära ja kõik läks täitsa võssa. Siis ema

soovitas mul edasi lusikapannkooke teha. Kui Merje koolist koju tuli, küsis ta, miks kõik musta suitsu täis on. Selle peale ütles ema, et tegijal juhtub ikka. Selline oli minu esimene koogitegu, mis väikeste viperustega ikka õnnestus. Nii, et esimene vasikas ei läinudki päris aia taha!

Sirle Tenso

ALGAJA ÖNN

Ühel päeval ma tahtsin, et onu Priit mind pokkerit mängima õpetaks. Ja ta õpetaski. Kui mul mängureeglid selgeks said, hakkasime mängima. Ma võitsin mitu mängu järjest. Selle peale ütles onu: „Algaja önn!”

Michelle Suur

SUUR TÜKK AJAB SUU LÕHKI

Ühel laupäeval hakkasin ma tuba koristama. Ma tegin parajasti sahtleid korda, kui leidsin pataka fotosid. Siis meenus mulle, et mul on üks tühi fotoalbum. Läksin otsemaid raamaturiiuli juurde albumit otsima. Albumit otsides leidsin mõned vanad kõites raamatud. Läksin neid ema-isa tuppa raamaturiiulisse viima, kui märkasin nende seas ühte vana muinasjuturaamatut, mida ma polnud 3 aastat lugenud. Hakkasin raamatut lugema ja unustasin suurejooneliselt ette võetud koristuse. Kui raamat sai läbi loetud, tuli mulle suurpuhastus meelde. Hakkasin kiiresti edasi koristama ja meenus vanasõna - suur tükk ajab suu lõhkil!

Simona Sikkal

ENNE TÖÖ, SIIS LÕBU

Kui koolist koju jõuan, siis puhkan natuke, süön ja hakkab õppima, et peagi õue sõpradega mängima minna.

Prügikotid on alati minul vaja ära viia, siis ema lubab mul arvutis olla.

Suvel, kui me oleme maal vanaema pool, peame vennaga muru niitma. Siis viib vanaisa meid Mooste järve ujuma.

Kõik tööd, mis tuleb teha, peab tegema korralikult, et ei peaks ümber tegema, ütleb ema. Pärast töötegemist olgu lõbu!

Robert Lammertson

Vikerkaar

Seitseme maa ja mere taga elasid kord maagilises Vikerkaare kuningriigis kuningas Must I ja Valge II. Kogu nende maa oli mustvalge. Puud, põõsad ja lilled olid närbunud. Kogu maa oli pea peale pööratud ja sünge.

Kunagi ammu elati Vikerkaare kuningriigis teisiti. Värvilised lilled õitsesid kõikjal. Vikerkaare kuningriik oli siis universumi värvilisim paik. Sel ajal valitses kuningriiki prints Sinine. Ta oli lõbus ja seltsiv, kuid ühel päeval tulid talle külla tema vend Must ja vennanaine Valge. Nad lasid prints Sinise kinni püüda ning vangikongi panna ja hakkasid ise tema asemel valitsema.

Must ja Valge ei teadnud, et Sinine sai hästi läbi ka loomadega. Sinine kutsus orav Kudumi enda juurde ning palus teatada enda olukorrast oma perele. Prints Sinise naise nimi oli Tumesinine. Tumesinine kasvatas metsas kuut last.

Laste nimed olid Lilla, Helesinine, Roheline, Kollane, Oranz ja Punane. Kõik lapsed olid sündides saanud kaela amuletid. Nende amulettide saladusi õpetaski Tumesinine oma lastele oma koduses metsas.

Kui Tumesinine sai oravalt teada, mis juhtunud oli, rääkis ta lastele nende loo ja sellegi, kes on nende isa. Koos otsustati minna isa päästma. Nad kõndisid kolm päeva ja ööd ning jõudsid varahommikul Vikerkaare kuningriigi pealinna. Nad nägid seal palju inimesi, kes kõik paistsid olevat väga kurbade nägudega.

Lapsed said tuttavaks kerjus Justiniga. Justin rääkis, et kõik inimesed, haldjad ja loomad kardavad Musta ja Valget. Lapsed ei saanud alguses aru, miks, kuid peagi nägid nad patrullijaid, kes söimasid pagarit ning sidusid mehe kinni ja viisid vanglasse. Justin rääkis neile ka müüdist, kuidas kuus last päästavad kuningriigi. Justin leidis lastele ööbimiskoha.

Lapsed koostasid plaani, kuidas päästa kuningriiki ja ka isa. Pärast arupidamist läksid nad magama, et järgmisel päeval puhununa tõusta.

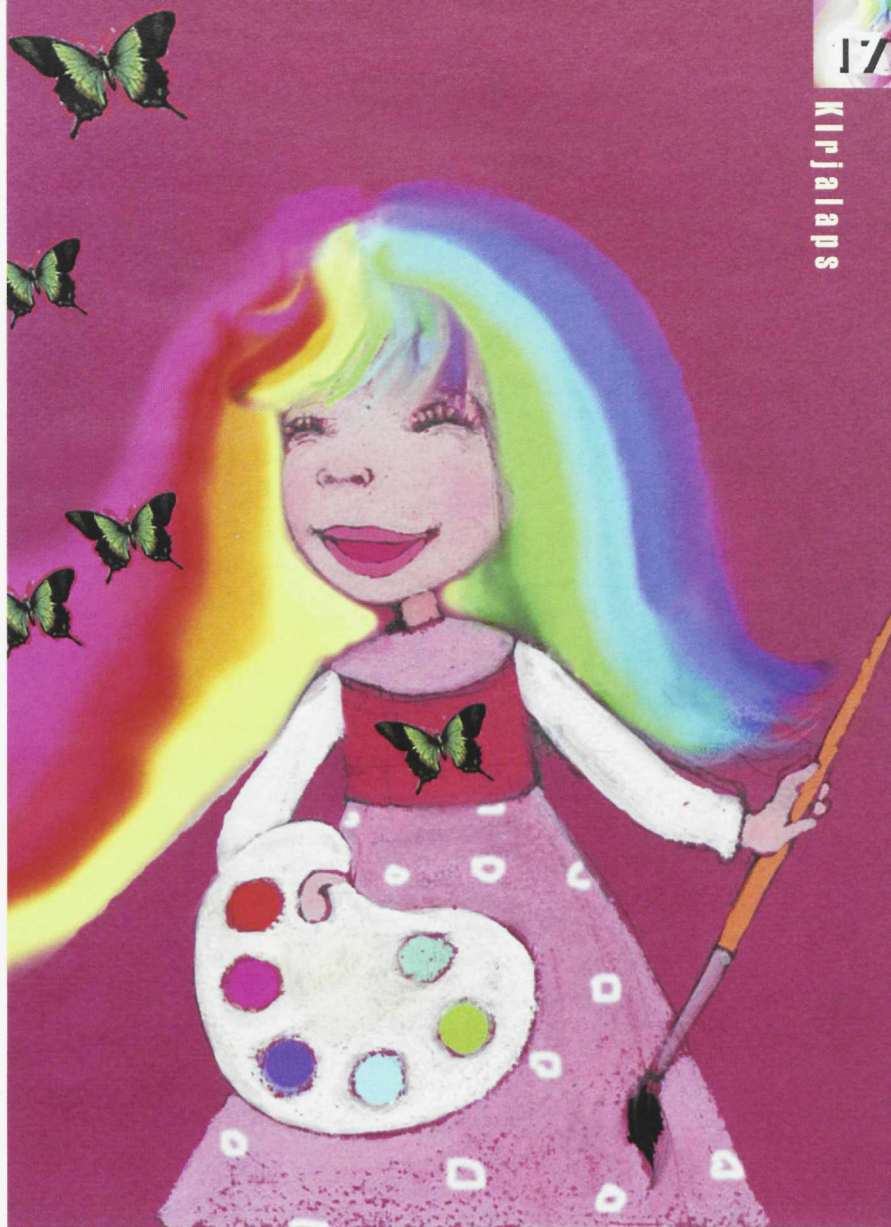
Varahommikul ärkasid lapsed ja Justin. Nad läksid metsa äärde ja ühendasid oma amuletid. Sellest tõusis õhku suur vikerkaar. Loomad ja haldjad kogunesid selle ümber. Lapsed

muutsid nende kodu värviliseks ja ka loomad ning haldjad said endale värvi tagasi. Kõik olid sellest nii vaimustatud, et otsustasid laste plaaniga ühineda. Lapsed ühendasid taas kord amuletid, ja ka sel korral tekkis vikerkaar. Lapsed hüppasid selle peale ja hakkasid palee poole kõndima. Nende meeskond – haldjad, loomad ja Justin – kõndis nende järel. Kõik, millest nad möödusid, muutus värviliseks.

Lõpuks jõuti paleesse. Vikerkaare ots oli täpselt akna juures, seega pääseti kerge vaevaga sisse. Ka palee sai oma värvi tagasi. Lapsed jooksid Musta ja Valge juurde ning igaüks neist pani neile oma värvi kōie ümber. Samal ajal tegelesid haldjad ja loomad Justini juhtimisel teenrite ja sõdurite püüdmisega. Kui Must ja Valge olid kinni püütud, saadi teada prints Sinise asukoht. Kolm lövi jäeti Musta ja Valget valvama. Lapsed leidsid oma isa vaevata ning lasid Musta ja Valge vangiksi panna.

Sinine oli oma laste üle väga uhke. Ka Tumesinine kutsuti pealinna elama. Nii hakkasidki prints Sinine ja printsess Tumesinine Vikerkaare kuningriiki valitsema ja kui nad surnud ei ole, elavad nad õnnelikult elu lõpuni.

Pildi tegi Kirke

Parimad maavärvijad on selgunud!

Rahvusvahelise joonistusvõistluse „Maa värvid“ võitjate autastamine toimus 14. märtsil Kumas. Sellel aastal laekus konkursile üle 2 100 töö Eestist ja enam kui 1 200 tööd teistest riikidest: Venemaalt, Valgevenest, Ukrainast, USAst, Leedust, Lätist, Kasahstanist, Bulgaariast, Marokost ja Jaapanist. Võidutöid saab näha konkursi kodulehel www.maavarvid.ee Olgu öeldud, et Hea Lapse auhinna pälviv Mari-Liis Karjam (pildil) Kihnu koolist.

Tallinna ja Harjumaa tasandusklassiõpilaste omaloominguvõistlus

„Eesti keele ilu ja kõla“

Ristiku Põhikooli õpetajate eestvedamisel leiab tänavu juba teist korda aset tasandusklasside õpilaste joonistamis- ja kirjutamisvõistlus, mis seekord kannab pealkirja „Eesti keele ilu ja kõla“. Võistluse „Eesti keele ilu ja kõla“ teemat aitavad lahti mõtestada järgmised küsimused:

- Miks (mille poolest) on eesti keel ilus ja kõlav?
- Kuidas võis eesti keel nii ilusaks saada?
- Kuidas mina hoian eesti keelt ilusana?
- Mida teha, et eesti keel oleks veel kaunim?
- Kas ja kuidas peaks keelt rikastama?
- Missugune võiks välja näha ilus ja kõlav luuletus?
- Kuidas kujutada eesti keelt ja/või selle ilu kunstis?

Ootame kõigilt Tallinna ja Harjumaa tasandusklasside õpilastelt kirjutisi (mõtisklusi, luuletusi, muinasjutte vm) ning kunstitöid vabalt valitud tehnikas A3 formaadis **30. aprilliks**. Hindame kirjutisi ja joonistusi eraldi kolmes vanuseastmes: 1.–3., 4.–6., 7.–9. kl.
Täpsem info aadressil <http://emakeel.synthasite.com/>.

Lugemisrõõmu SOS Lastekülla!

10. märtsil tegi prova president Evelin Ilves koos kirjastusega Varrak Keila SOS Lasteküla peredele ilusa ja vajaliku kingituse: väikese kena raamatukogu, millesse kuulub sadakond teost. Raamatud on teadagi tarkuse allikaks, kuid ka headeks kaaslasteks kurbadel hetkedel ja mõnusateks meelelahutajateks vabal ajal. Lasteküla asukatel on ees vähemasti sada päeva lugemisrõõmu!

Petseris tähistati eesti keele päeva

Kas teate, et **Petseri 2. Keskkoolis** õpitakse eesti keelt? Juba kaheksandat korda tähistati seal eesti keele päeva. 12. märtsil korraldasid sealsed eesti keele oskajad ja õppijad koosviibimise, mis kujunes eriti meeleolukaks, kuna Petseri eesti keele õpetaja **Vally Tamm** kõneles huumorist koolielus ja kirjanduses ning õpilaste ettekandedki olid lõbusad ja huumoorikad. Olgu petserlastel edaspidigi palju põhjusi rõõmustamiseks ja naeruks!

Origamid Tallinna Lastemuuseumis

22. märtsil avati Tallinna Lastemuuseumis (Kotzebue tn. 16) väikest toredat näitust „**Heidi ja sõbrad**“. Välja on pandud Tallinna Vanalinna Hariduskolleeegiumi origami-ringi 7 – 10 aastaste laste paberist volditud lilli, loomi, putukaid, karbikesi, autosid. Näituse naelaks on 10-aastase Heidi Hmelnski vanadest moeajakirjadest volditud 400 kurge. Origami ringi juhendab Jaana Jüris. Endiselt on avatud ka muuseumi püsiekspositsioon ja mängukarude näitus „Mõmmiga on mõnus“.

Hallvares

Aprilli alguseks on hallvaresel pesa valmis ehitatud ning kuu

keskpaigaks muneb vareseema sinna neli kuni kuus sinakas-rohelist tähnilist muna. Kuu teine pool kulub juba haudumisele.

Selline oluliste sündmuste poolest rikas näeb välja vareste pereelu sellel kevadkuul, mil üha uusi ja uusi rändlinde kaugelt reisilt naaseb. Tegelikult on vareседki väikestviisi rändlinnud, aga nemad saabusid juba veebruaris-märtsis. Kui üldse ära käisidki. Ega vana vares enam suurt reisida viitsi, see rohkem noorte lõbu. Aga tore, kui noored veidigi maailma näevad, olgu selleks pealegi vaid Läti, Leedu, Poola või Põhja-Saksamaa. Asi seegi! Paljud vareсед, keda talvel kohtasime olid omakorda põhja poolt pärit rännumehed, kes nüüdseks oma kodus tagasi.

Küllap tunneb hallvareseid igaüks, olgu maal või linnas. Elavad nad ju inimese läheduses, pesagi teevad sageli meie koduõuele. Muidugi kõrgele puu latva, ega me pruugi seda märgatagi. Pärts metsas hallvaresele ei meeldi, ikka metsaserval või põldudevahelistes metsatukkades või maanteedel ääres või parkides või suisa elamute vahetus läheduses.

Inimeste läheduses on ju mõistlik elada, toidulaud on alati kaetud. Olgu selleks siis kompostihunnikud või koerte toidujäätmed. Eriti priskeid suutäisi leiab maanteedelt, kus inimesed oskavad oma masinatega alatasa värsket liha tekitada. Eriti hommikuti tasub platsis olla, ööga ikka miskit teele tekib.

Hallvareseid pesitseb muidugi ka väikestel merelaidudel, kus inimestest pole märkigi. Isegi puid ei pruugi kasvada. Aga kui pole inimesi, pole ka puudest lugu, sest kelle eest seda pesa siis ikka peita? Aga toidulaud missugune! Laiud on ju linnurohked, kõigi pesades on munad, pojad... Passi vaid peale ja oledki söönud. Nende kommete pärast teised linnud vareseid eriti ei armasta. Mõni ettenägelik jätab sellisel laiul pesitsemata, aga enamus linde nii taiplikud pole. On ju just vareseid tegelikult kõige targemad linnud kogu linnuriigis, mitte tarkuse sümbolitena kujutatavad öökullid.

Ega meil varested eriti lugu ei peeta, aga peaks pidama. Maailma linnu-uurijad on täheldanud varestel isegi tööriistade kasutamise oskusi ja ka nende omavahelise suhtlemise keel on mitmekülgne. Natuke oskavad nad isegi arvutada ja omavad head mälu. Kes varestele kurja teinud, seda ei unustata aastaid. Sellepärast on jahimeestel vareste laskmisegagi probleeme olnud, et taiplike lindudena oskavad nad laskekaugusest eemale hoida.

Vareсед kuuluvad laululindude hulka. Anatoomiliselt on neil laulukõri olemas, see määrabki süstemaatilise kuuluvuse. Meie muidugi neid laululindudeks ei pea. Aga fakt jääb faktiks. Ilu on kuulaja kõrvades, küllap on isavarese kraaksatused emavarese kõrvadele kaunimaks linnulauluks. Kui püüda vares "laulmist" liigitada meile mõistetavasse helidemaailma,

Varesed kuuluvad laululindude hulka. Anatoomiliselt on neil laulukõri olemas, see määrabki süstemaatilise kuuluvuse. Meie muidugi neid laululindudeks ei pea. Aga fakt jääb faktiks.

ehk mahuks see kusagile *heavy metal* kategooriasse? Igal juhul tundub, et varesed oskavad käredast muusikast lugu pidada. Nimelt olla üks Arizonas elav hopi indiaanlane pannud vareste peletamiseks oma põllule valjuhääldi ja lasknud seal *volume* nupu põhja keerates rokkmuusikat. Järgmisel päeval olnud põld muusika rütmis rõõmsalt ringi karglevaid vareseid täis! Sellest seigast pajatab ameerika legendiuuriija Boria Sax oma raamatus "Crow" ("Vares").

Varesed on kirjutama inspireerinud ka meie oma kirjaniku Jüri Tuuliku, kelle raamat "Vares" ilmus esmakordselt juba kolmkümmend aastat tagasi, aga tänu oma kaasahaaravale süzele nägi veel kord trükivalgust ka mullu. Jüri Tuuliku teoses hakkab varesepoeg Mihkli kasuvanemaks üheksa-aastane koolipoiss Mardu ning huvitavat lugemist leiavad sellest raamatust nii tema eakaaslased kui ka suured inimesed.

Kuna varesed on inimeste kõrval elades neile alati nähta-

vad ja tuntud olnud, on varestel läbi aegade ka kõikvõimalikke omadusi ja võimeid arvatud olema. Teda on isegi nõiutud inimeseks peetud, mitte linnuks. Sageli on teda nõialinnuks peetud. Eks sellised arvamused ole linnu taibukust tähele pannes tulnud. Aga ka tema vargakombeid on tähele pandud, mis omakorda loonud aluse selleteemalisteks müütideks.

Eesti vana usu järgi olevat vares olnud muiste inimene, kelle Taevataat loonud varguste pärast vareseks. Esialgu jätnud ta neile inimeste keelegi. Kord läinud vares harakaga koos enesele pruuti otsima. Mõrsja küsinud, kas peiu teda jõuab toita, mispeale näidanud vares viljakuhilaid, neid kõiki omadeks nimetades. Kui inimesed sügisel viljakuhilad põllult minema vedasid, hakanud noorik karjuma: "Jaak, Jaak, vili viiakse!" Ka teised varesed hüüdnud "Jaak, Jaak!" ning kurvastusest kaotanud kõneoskuse. Sellest ajast oskavatki varesed vaid "Jaak, Jaak!" hüüda.

Selline on üks vanarahva legend, aga loo käigus oli korra juba jutuks, et tegelikult on varestel omavahel palju väljendeid, millest inimene tuhkagi aru ei saa. Nemad ise mõistavad oma keelt aga suurepäraselt ning seetõttu saavadki nad üksteist alati õigeaegselt hoiatada nii ohtudest kui ka toidupaladest ja muudest vajalikest vareseasjadest.

Praeu on aga varestel pesitsemine käsil. Pesa ehitavad hallvaresed tugeva, kasutades selleks nii jämedamaid oksa kui ka peenemaid raagusid, vooderduseks muidugi pehmemat kraami. Sellised pesad peavad vastu mitu aastat. Sageli nad aga ise seda järgmisel aastal ei pruugi kasutada, mistõttu loovad varesed pesitsustingimusi mitmetele kullidele ja kakkudele, kes ise pesi ei ehita, kellele aga varesepesad väga hästi sobivad. Näiteks tuuletallaja ja kõrvukräts kasutavad meeeldi hallvarese vana korterit. Nii et vaatamata varese naabruse suurest ohust paljude lindude jaoks, on mõnelede linnuliikidele temast ka abi.

Tegelikult ongi vares üks igati vahva lind. Mitte küll just "vaga linnukene" nagu laulusalm ütleb, aga igati austustvääriv küll.

Peep Veedla tekst ja fotod

Keiti Djakonova (3b) Jõgeva Ühisgümnaasiumist

Südamlikud kiidusõnad Eesti Südameliidult

Tublidest tublimad liikumisröömukunstnikud olid Jõgeva Ühisgümnaasiumi 1.a klassi õpilased Sandra Merila, Marten Luhala, Marten Rändoja, Sirelin Piirsin, Ermo Narits ja Aleksander Udentsov, 3. b klassi õpilased Rando Koll, Mareeta Ojasaar, Ilja Kossarev, Triinu Margens, Lauri-Robert Indus, Margit Maide, Keiti Djakonova ja Katarina Sei ning 4. a klassi õpilane Triin Valdmaa.

Tänumeened toimetab kätte Eesti Südameliit.

Foto: Bulls Press

Maaväline mure? Kolerislik lahendus.

FESTI KEELTS
OMA HÄÄLE ANDSID
TEGELASTELE
KATARINA LAUK
INDREK OJARI
TAAVI TEPLENKOV
HENDRIK NORMANN jpt.

DREAMWORKS

KOLETISED TULNUKAT

VASTU

ALIENS 3. APRILLIST

MÕNES KINOS 3D-FORMAADIS!

FORUM CINEMAS

3D

MonstersVsAliens.com

3

DREAMWORKS
ANIMATION

A photograph of a person wearing a dark, shiny, possibly black or dark blue, jacket with a prominent zipper. The person is positioned in the center-right of the frame. The background is filled with out-of-focus, colorful bokeh lights in shades of yellow, orange, and purple, suggesting an indoor setting like a club or concert. The overall lighting is dim, with the primary light source being the bokeh lights.

Emrique Oblasias

Risto Rääpari teekond Eestisse

Peatselt on eestikeelsena ilmumas soome kirjanike Tiina ja Sinikka Nopola lõbus raamat **“Risto Rääpar ja Nuudlipea”**. See on juba Risto-sarja kolmas raamat ning pajatab sellest, kuidas Risto majja kolib tüdruk nimega Nelli Liblikas. Sellest saavad alguse Risto Rääpari uued seiklused, mis viivad lugeja kord kummitavale pööningule, kord kõrgele puu otsa ning lõpuks ka lõbusasse telesaatesse. Ülipõneva ja supernaljaka sarja varasemad raamatud on **“Risto Rääpar ja viimane hoiatus”** ning **“Risto Rääpar ja kohutav vorst”**. Sarjas ilmub järgmisena **“Risto Rääpar ja külmutaja-Elvi”**. Sellest, kuidas raamatud eesti keelde jõudsid, pajatab Risto-sarja tõlkija, kirjanik **Kristiina Kass**.

Kolmandas Risto-raamatus tuleb niisiis mängu uus tegelane – tüdruk, kes lööb edaspidi kaasa igas Risto-raamatus. Soomes on sari kasvanud juba päris mõõdukaks: üheksa nõ tavalist ja kolm viimast natuke teistmoodi Risto-raamatut. Soome lapsed oskavad juba igal sügisel uut Ristot küsida. Eesti lastel on aga veel rohkem vedanud, sest kirjastus TEA annab välja uue Risto koguni kaks korda aastas. Nii et neljandat eestikeelset “Risto Rääparit” on oodata juba sügisel.

Risto tõlkimine on üks tore töö. Kuna õed Nopolat armastavad sõnamänge, nagu ilmselt enamus lastekirjanikest, siis pakub tõlkimine ikka natuke peamurdmist ja pliiaatsinärkimist ka.

Isegi ühe nime tõlkimise peale võib mitu head päeva minna. Ah et miks peaks üldse nimesid tõlkima? No kohus-tulik see ju ei ole, aga mõnikord on nimes sõnamäng, mis ilma tõlkimata kaduma läheb, või on nimed liiga võõrapärased. Siis lepivad tõlkija, toimetaja, kirjastaja ja vahel ka kirjanik ise üheskoos kokku, kas ja kuidas oleks vaja nimesid eestindada.

Võtame näiteks peategelased: Risto ja Roosa Rääpar. Risto on ka soome keeles Risto, sellega polnud probleemi. Samuti oli soome “Räppääjä” selge, see on otsetõlkes Rääpar. Aga Roosa oli juba keerukam, soome originaalis on ta nimelt Rauha. Kes soome keelt natuke oskab, teab, et see tähendab „rahu“, mis sobib päris naljakalt kokku alailma sekeldustesse sattuva ja mitte eriti rahuliku tädiga. Aga eestikeelse nimena Rahu hästi ei lähe. Olgu öeldud, et rootsi keeles, millesse Risto-raamatuid on samuti tõlgitud, on tädi Roosa nimi hoopis Rita. Kaalusin ka eesti keeles Ritat, aga see tundus kuidagi kahvatu nii värvika isiku jaoks, nagu Roosa seda on. (Siinjuures palun vabandust kõikidelt Rita-nimelistelt!) Paarikümne R-tähega algava naisenime seast jäi lõpuks sõelale ilus värviline nimi: Roosa.

Räägin veel ühe Risto tõlkimisega seotud naljaka juhtumi. Raamatus „Risto Rääpar ja kohutav vorst” mängib keskset

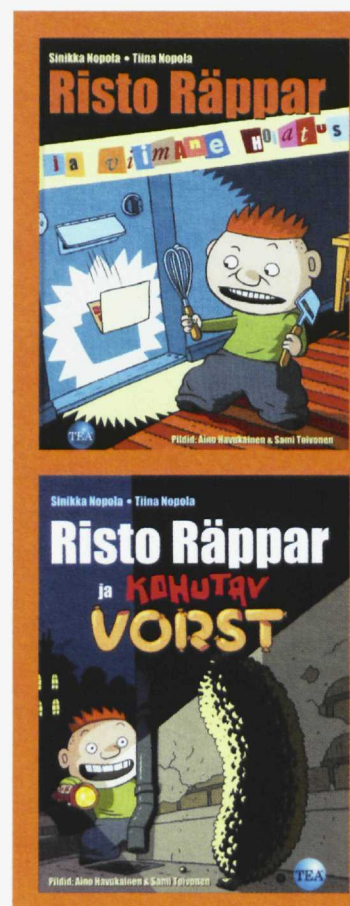
rolli *nalka*-nimeline Ungari vorstisort. Soomekeelse „nälgä” tähendava sõna „nälkä” ja selle nalka-vorsti kõlalise sarnasuse peale oli ehitatud üles paljutähenduslik sõnamäng. Mina aga tahtsin teada, kuidas seda ungarikeelset nime hääldatakse, et eesti keeles ka sama hea sõnamäng välja kukuks. Niisiis guugeldasin netis ja küsisin kõik oma tuttavad ja tuttavate tuttavad läbi, kas mõni ehk oskab aidata. Keegi ei teadnud, ei ungari keele oskajad ega internet.

Lõpuks otsustasin tülitada ühte raamatu autoritest, Sinikka Nopolat, kellel teadsin olevat parasjagu kohutavalt palju ringisõitmist ja esinemisi. Ja mis välja tuli! *Nalka* oli täielikult väljamõeldud sõna, sellist vorstisorti polevat üldse olemas! *Nalka* leiutasid õed-kirjanikud sellepärast, et see sobis väga hästi kokku sõnaga “nälkä”.

Ma teavitasin sellest rõõmsast avastusest otsekohe toimetaja Koidu Raudveret, kes helistas omakorda oma tuttavale. Too hea inimene olevat just sel hetkel pannud esikus mantlit selga, et kõndida tuult ja tuisku trotsides Tartu turuhoonesse, kus pidi muuhulgas ka Ungari vorste müüdama...

Eestikeelses „Kohutava vorsti” raamatus *nalka*-vorsti pole. Selle asemel on hoopis köhtõhi-vorst. Kes raamatut lugenud või kellel muidu hea fantaasia, arvab ehk ära, miks.

Kristiina Kass

Tuulustiiir ja targa taldrik

Koolitee värskes õhus on elamüsteretk

Kuidas on Sinul lood kooliteekonnaga? Kui pikk Su koolitee on kilomeetrite või sammudega mõõdetult? Kui palju minuteid-tunde läheb iga päev kooliminemisele ja kojutulemisele? Kas kõnnid kooliteed jalgsi? Vantad jalgrattaga? Või istud lõviosa teest autos, bussis, rongis?

Vastuseks neile küsimustele kostub mõndagi. Ka seda, et mõnel linnalapsel asub kool kodule nii lähedal, et võiks kas või ühe jala peal hüpates kohale minna. Ometi sõidetakse isegi lühemaid vahemaid kui 1 – 2 km autosohval.

Teiste jaoks võib kool aga asuda kümnete kilomeetrite kaugusel ja ilma ratastel veeremata kohale ei pääse. Eelmisel aastal saime "Liikumisrõõm Eestis" liikumiskaardi abil teada, et osa lapsi kooliteed enam ei käi. Kooliskäimist asendab koolisõit. See tähendab, et koolimine käib mingi riistapuu pingi peal istudes. Sellest vastuolust saab teha mõistatusegi – kuhu istudes saab käia? Kooli, mõistagi, kui auto aina viib ja toob. Kooliteekond võibki seetõttu jääda lühemaks kui 100 meetrit või 5 minutit? Lihaste liigutamise asemel toimub ühe istumismooduse väljaveetamine teisega. Autopingist otse koolipinki? Liikumise asemel liikumatus?

Oma lähiringis võid just Sina olla see Ninatark, kes teab, kui kasulik on käia kõik lühemad kui 3 kilomeetrised teejupid oma jalgade tööna. Ajavõit autoga on väiksem kui võit, mille saab oma vastupidavuse arendusse ja liikumisharjumusse.

Kõige parem tee on omakäidud tee. Teekond kooli on koolipäeva lahutamatu osa. Hommikune kooliteekond on aga üks tõsisemat sorti "liikumisrõõm", millest sõltub, kas jätkad ennast liikumisnälga-liikumisjannusse või lased liikumisel hea maitsta. Hommikune teekond, mis lihased tööle tõmbab, on liikumise mõttes "põhiroog", millest sõltub kogu päeva heaolu – meeoleolu, tuju, tahe, jõud ja julguski.

Kärme sammuga käidud kooliteekonnal hakkab keha lihaskonnast suur osa tööle otseku iseenesest. Kopsud ja süda lõõvad kehaäratuse kolmikliidus kaasa, kui ühtejuttu on vähemalt 10 minutit käia rassistud. Rõõmus meel sigineb ka iseenesest, kui teekond on tore ja ümbrus huvipakkuv.

Koolitee hommikuõhus on seega hädatarvilik ettevalmistus koolipäevaks. Tulemuseks on – värskus, erksus ja õppimisvalmidus.

Millist toitu saad kooliteelt oma meelte?

Kes seda ei teaks, et inimesel on 5 meelt: nägemine, kuulmine, haistmine, maitsmine, kompimine. Lisaks tasakaalutunnetus ja sooja-külm tundmine. Kes aga seda oskaks öelda, millised meeled kooliteekonnalt "toitu" saavad? Ja veel millist "toitu"? Kas hommikune teekond on vaimuvirgutav ja meelirikastav?

Mida näeb silm, mida kuuleb kõrv, mida püüab kinni nina või mis maitse sigineb keelele? (Aprillis ehk mahlakuul on puhtal õhul mõnede arvates mahl maitse!) Mida saavad jalgade alla jäävate pinnavormide kohta teada jalatallad? Oli see metsarada või asfalt? Mida sõrmed teada saavad? Kel hommikune teekond kooli looduse keskel kulgeb, saab värsketele õhule lisaks elamusi kõikidele oma meeltele.

Õpirõõm ja liikumisrõõm käivad käsikäes. Värske õhk ja liikumine toidavad aju ja seavad mõtlemise heasse töökorda. Igaüks, kes parasjagu pika teekonna värskes õhus jalgsi maha käinud, teab omast käest, kui palju häid mõtteid käimise käigus pähe kargab. Värskes õhus liikumine innustab õppima

Milliste meelte ja milliseid elamusi Sinu kooliteekond pakub?

Palun löö Eesti Südameliidu uurimistöös kaasa! Joonista üles oma kooliteekond ja saada töö Hea Lapse aadressil. Kirjelda pildil, millist teed pidi koolitee kulgeb? Milliseid linde, taimi, lilli, puid, ehitisi või muudki pead oluliseks üles märkida? Mis teeb Sinu koolitee huvitava? Püüa pildi abil vastata ka sellele jutu alguses olevatele küsimustele.

Tähtaeg: 05.05.2009. Kõige sisukama töö eest tänukink liitalalt.

Eesti Südameliit kutsub 19.-26 aprillini tähistama liikumisrõõmsat südamedalalat. Vaata: www.sydameeliit.ee

Targa taldrik

Aedviljaleib on avastus – tervislik ja mahlakas. Leivakäärude värvikateks vahekorrusteks sobivad kõik köögiviljad, nii toorelt kui keedetult, samuti puuviljad ja marjad. Maitsev tomatileib, herneleib, porgandileib, salatileheleib... Tee proovi, milline köögivilj sobib Sinu arvates eriti hästi täisteraleivale vahekorrusteks? **"Onnea oppitielle!" MML ja Suomen Sydänliitto**

HOIA ENNAST ERKSANA!

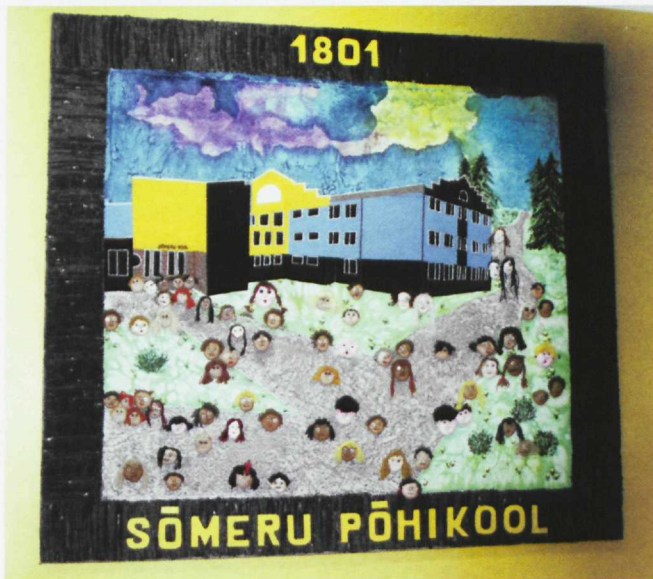
- mängi vahetunnis liikumismänge, näiteks palli
- mine käies või jalgrattaga
- kasuta treppe ja unusta liftid
- väldi pikaajalist istumist

Allikas: Liikumissoovitus 13-18 aastastele, UKK-instituuti, Nuori Suomi

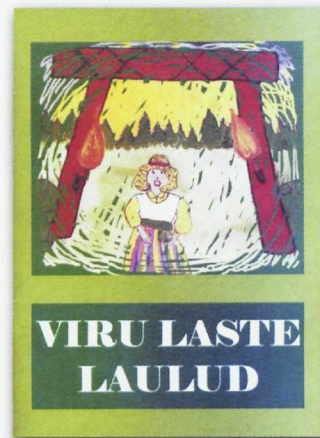
Maire Sirel, Eesti Südameliit

Viru laste muinasjutulised laulud

Tänavu tähistasime juba kümmandat korda emakeelepäeva ning paljudes koolides meenutati selle ilusa traditsiooni loojat – Sonda Põhikooli kunagist õpetajat ja direktorit Meinhard Laksi. Vähem teatakse aga teist Sonda koolis sündinud toredat tava: Virumaa laste luulevõistlusi, mida korraldati 10 aastat järjest. Kahjuks on see Ida-Virumaa kool tänaseks jäänud väikeseks – õpilasi on vaid kaksikümmend seitse –, ning suurejoonelise maakondliku ürituse korraldamine käiks üle jõu. Kuid ega virulased üksteist hätta jäta! Luulevõistlus ei jäänud tänavugi toimumata – selle võttis enda peale Virumaa suurim põhikool, mis asub päris Rakvere külje all Sõmerul. Sõmeru koolis ringi käies tunned igal sammul, et ilu, korra ja puhtuse eest ei tule tänada üksnes ehitajaid-remontijaid – ka koolipere ise oskab ja tahab oma kena keskkonda hoida. Tänavuse luulevõistluse teemaks oli „Muinasjutt aitab meil kasvada“, ning muinasjutulisi värssse saabus kokku 194. Võistlusel osales 21 kooli – luuletati nii Ida- kui ka Lääne-Virumaal. Parimatest töödest koostatud kogumikku „Viru laste laulud“ esitleti emakeelepäeva eel Sõmeru Põhikoolis suure pidulikkusega. Meinhard Laksi mälestuseks süüdati latern ning õpilasloominguga esines näitleja Indrek Saar. Siin saate lugeda väikest valikut võistlusele saabunud värssidest.

Muinasjutt aitab meil kasvada

Emä võis ette lugeda,
muinasjutt aitas mul kasvada.
Isa võis ette lugeda,
muinasjutt aitas mul uinuda.

Hea oli sängi pugeda,
siis sai mõnuga kuulata.
Hirm võis põuegi pugeda,
kuid lugu oli õnneliku lõpuga.

Muinasjutt aitas mul mõtelda,
vanamemmega õhtuti jutelda.
Kes võis need lood välja mõtelda
ja suust suhu edasi ütelda?

Ei kaasajal jutud saa kaduma,
sest jõuti neist raamatud trükkida.
Kui lugemishimu peaks kaduma,
võib juttu ka plaadi pealt kuulata.

Inetu pardipoeg

Pardiema meeletult ehmus,
kui ühel pardipojal puudus nii ilu kui ka pehmus.
Kellegi arust polnud piilul sära
ning kodutalust aetigi ta ära.

Möödus sügis,
hall ja vihmast kõle,
kuid ka talv,
külm ja päikesega,
mis justkui enam ei põle.

Kevade saabudes ta kiikas äsja sulanud vette
ning kaunis pilt luigest tekkis veepinnale
ta silmade ette.
Ülendava rõõmuga võttis ta ühte omasugustega,
imeilusate,
valgesse ehitud luikedega.

Merlyn Vidrigsmann
Sõmeru Põhikooli 9. klassist

Elu kui muinasjutt

Hommik, päikeselisel päeval
sünnib inimlaps.

Kirgas helk rõõmulisil silmil,
kasvab inimlaps.

On see tegelikkus või muinasjutt?
Mõtleb inimlaps.

Säravad silmad leiavad teise silmapaari.
Armub inimlaps.

Armastusest sünnib siia ilma
Inimlaps.

Muinasjutt või tegelikkus?
See on sinu elu – inimlaps!

Mihkel Suurkaev
Kadrina Keskkooli 9. A klassist

Muinasjutt ja mina

Vanast paksust raamatust
meenub mul üks muinasjutt,
ta ei ole väga pikk,
aga see-eest õpetlik.

Lumivalgeke seal kena,
ta on justkui minu ema:
õrn ja hoolitsev ning hea,
õpetab ja paitab pead.

Ja need seitse väikest meest
tihti peidus minu sees.
Kui ma mängin, õpin, söön,
keegi nendest kaasa lööb.

Õhtul, kui ma tuttu poen,
vennal sama juttu loen.
Siist ta suureks saades peast
seda muinasjuttu teab.

Genrih Värk
Sonda Põhikooli 5. klassist

Hõbedased mälestused

Siis, kui olin plika väike,
tahtsin kõike teada ruttu.
Uskusin: kui loojub päike,
näen ma unes muinasjuttu.

Une-Mati puistab liiva,
puhub une mulle silma.
Hambahaldja valged tiivad
viivad imede maailma.

Okasroosike saab roosi.
Saabastega Kass teeb triki.
Karlsson isuga sööb moosi.
Spunki otsib väike Pipi.

Lapsepõlve muinasjutud –
see on omaette teadus.
Seal on naeru, seal on nuttu.
Alati seal võidab headus.

Monika Viksne
Rakvere Gümnaasiumi 7.a klassist

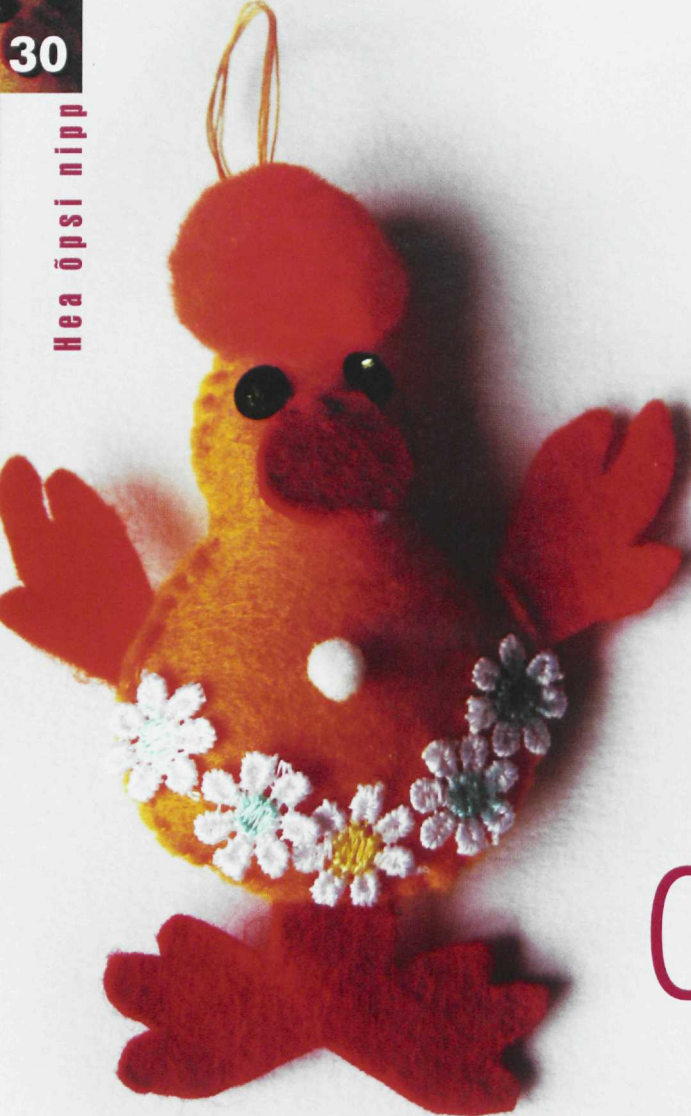
Muinasjutt aitab meil kasvada

Talvisel ajal, kui maad katab lumi,
istume, ootame, kaminas tuli.
Ahju peal kuivavad lumised saapad,
ootamas jutt, mida räägitud aastaid.

Taat jälle ütleb: „Meeles sa pea!“
Memm aga lisab: „Võitma peab hea!“
Jutustab jälle kord põnevat juttu.
Aeg lõpuks hiline – lähme nüüd tuttu.

Muinasjutt meeles meil ajas, mis tõtlik,
õpetlik, sisukas, kurb, vahel mõtlik.
Ilusa lõpuga, kasvada aitab,
magama minnes pead meil ta paitab.

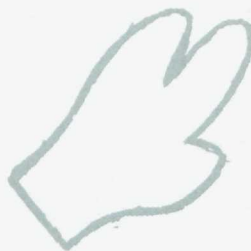
Kristina Darolits
Vinni-Pajusti Gümnaasiumi 9. klassist

Olen väike part Pirr-Prääks!

Nokk

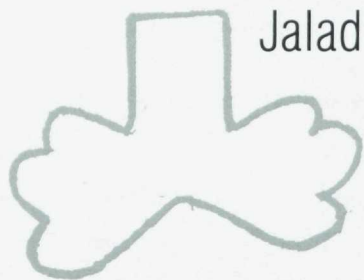

Tiib 2tk

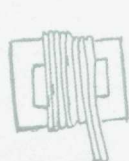

Saba

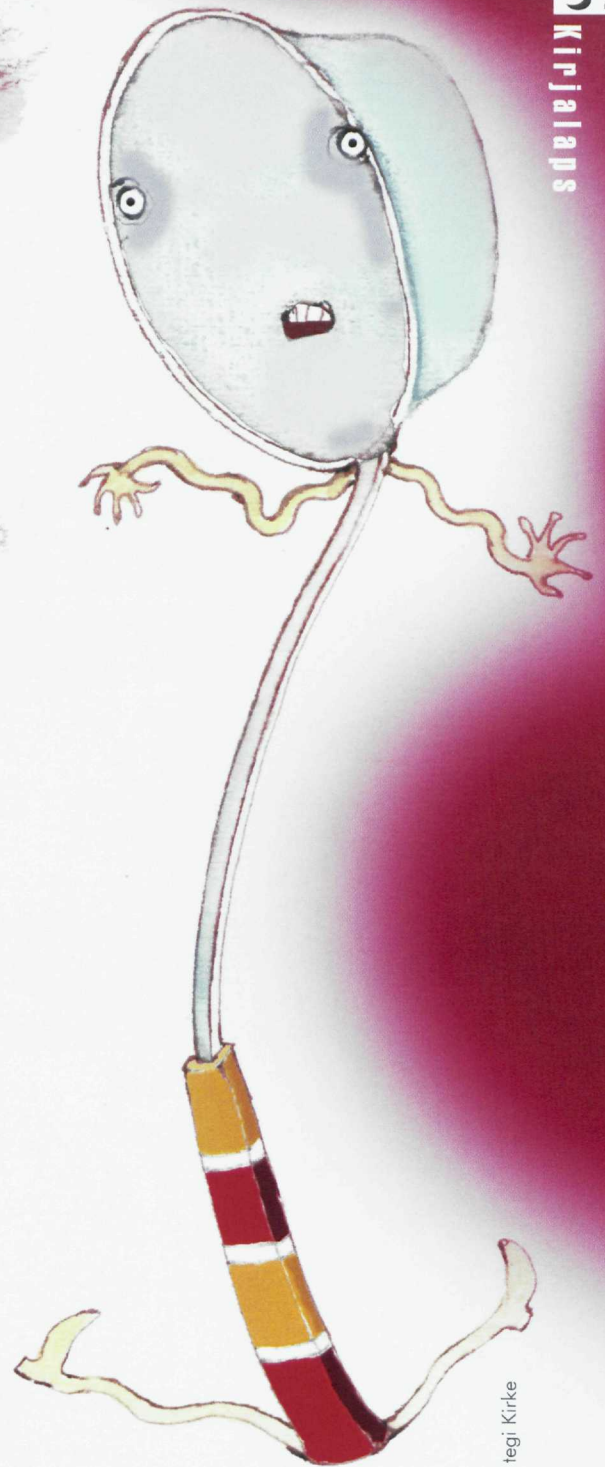
Jalad

Lõngast peatuti valmistamine

Lähenevad ülestõusmis- ehk lihavõttepühad. Neid pühi on pärjatud ka mitmete teiste toredate nimetustega, peaaegu et hellitusnimedega: jänkupühad, munapühad, tibupühad... Seekord soovitan sul pühadekaunistuseks meisterdada pardikesi. Kõige lihtsam on neid valmistada käsitöövildist. Selleks kopeeri minu poolt antud keha lõige, kinnita riidele ja lõika välja kaks ühesugust detaili. Õmble need kokku nõopaugupistega. Kokkuõmblemist alusta alt servast. Samal ajal kokkuõmblemisega õmble vajalikesse kohtadesse tiivad, paigutades need kohe detailide vahele. Enne kui õmbled pardile jalad, topi pardi sisse mahulist vatiini. Silmadeks sobivad väga hästi tumedad litrid. Nokk kinnita nii, et enamus nokast jääks lahtiseks. Pähe meisterda sobivas värvitoonis või kirju tutt. Pardi riputamiseks tee väike aasake. Soovin sulle rõõmsaid pühi, värvikaid mune ja ilusaid dekoratiivseid pardikesi!

Pildi tegi Kirke

I auhind Sten Roosi muinasjutuvõistlusel 2009

Supikulbi seiklused

Köögis pliidi kohal rippus päevi näinud supikulp. Ta oli oma elus juba pikemat aega igavust tundnud ja soovis seepärast minna maailma avastama. Oma plaani teostamisega otsustas ta algust teha järgmisel hommikul. Eelolevat reisi nägi ta öösel ka unes: talle kasvasid jalad ja käed ning ta läks seiklema.

Hommikul ärkas kulp pererahva häälte peale üles. Ta märkas, et ema kott seisis lahtiselt laual ja kohe tekkis kulbil mõte kasutada seda jalavaeva vähendamiseks. Kui ema istus autosse ja tööle sõitis, rändas kulp temaga kaasa. Tööle jõudes hakkas ema ülemusega rääkima ja kulp hüppas kotist välja, nii et ema ei märganudki. Ja vaata imet! Supikulbiga juhtuski nii, nagu ta unes oli näinud: talle kasvasid jalad ja käed ning ta oli vaba.

Koht, kuhu ta oli sattunud, erines väga tema kodust. Ta oli õues, kus parkis reas palju autosid. Tema oli näinud seni vaid perenaise autot. Ka polnud siin ilusaid põõsaid ja lilli, mis paistsid kodusest köögiaknast. Kulp lõi selja sirgu ja jalutas ümbrust vaatama. Nii jõudiski ta karvase olevuse juurde, kes trepi kõrval pikutas. See oli koer, selle baari valvur, kus kulbi perenaine töötas. Kulpi hakkas tundmatu karvane elukas huvitama. Ta ei olnud enne koera näinud. Tema koduköögis jooksid vahel küll hiired ja vahel võis seal ka kassi näha, seepärast ta küsis: „Kas sa oled ikka päris kass? Nii suurt kassi pole ma kunagi näinud!“ Koer solvus, et teda kassiks peeti, ja hakkas ähvardavalt haukuma. Kulp minestas ehmatuses, kukkus pikali ja ta käed-jalad kadusid nagu imeväel.

Kui inimesed baarist trepile tormasid, märkas ema oma supikulpi. Ta oli väga imestunud, aga ei osanud midagi arvata. Ema pani kulbi oma kotti ja läks tagasi tööle. Supikulp ei julgenud enam oma varreotsagi kotist välja pista!

Agaga kui kulp õhtul koju läks, rääkis ta sõpradele oma reisist. Oma jutuga läks ta nii ohinasse, et puhus igasuguseid asju kokku ja kõik teised jäid teda uskuma. Millegipärast ei tahtnud kulp enam rohkem reisima minna. Kui aga pererahvas endale koera võttis, jäi kulp päris kidakeelseks ja pugest tihti pajalapi taha peitu.

Pildid tegi Kirke

Leelo Tungla eriauhind

Kõrvakliinik kapiriiulil

Kapiriiulil paiknevasse kõrvakliinikusse leiavad tee kõik kõõginõud, kellel sangadega probleeme. Matsakapiimakann on kannatlik tohter. Ta kuulab ära kõik abivajajad ja leiab nende muredele leevendust.

Ühel päeval tuli talle patsient, kelle sang oli lahti tulnud. See oli ema kuldse äärega kohvitass, mis oli kogemata maha pillatud. Piimakann mõtles veidi, hakkas siis imelikult podisedes haiget kõrva üle vaatama. Doktor võttis plaastri ja ütles: „Ole nüüd hästi vagusi, ma seon su sanga tagasi!“ tohterdamise ajal hakkas tassikõrv imelikult värisema. Piimakann küsis murelikult: „Miks sa värised?“ Tass vastas: „Mul on kõdi ja natuke hirm ka!“ Tohter rahustas patsienti ja pani lohutuseks sideme peale lepatriinu-klambri. Tass sai terveks ja oli ilusam kui kunagi varem.

Nii ravis doktor kruuse, tasse, suhkrukoose, koorekanne ja

kõiki teisi kõrvadega nõusid. Haiged lahkusid tema juurest tervete ja heatujulistena.

Kord tuli supipott, kel oli kuulmisega probleeme.

Arst küsis: „Mida teie sees viimati keedeti?“

Pott vastas: „Makarone.“

Arst uuris kõrvu seestpoolt ja väljastpoolt, aga viga ei leidnud.

„Tegelikult kuulen ma hästi, ma tahtsin lihtsalt nalja teha,“ kihistas supipott lõpuks.

Seesugune käitumine pahandas piimakannu. Tegemist ei olnud halva kuulmisega, vaid sõnakuulmatusega. Tohtri aega ei tohi niisama kulutada! Karistuseks ei saanud supipott kaks nädalat arsti vastuvõtule.

Barbie juubeldas Tartus

No nii – saigi mööda Barbie suur juubelipidu, mida tähtsitasid kogu maailma nukusõbrad! Tartu Mänguasjamuuseumi kalendris oli 7. märts küll lausa unelmateroosa päev! Keskhommikust peale saabus aina uusi ja uusi külalisi – enamalt jaolt muidugi tüdrukuid, kuid nende saatjate seas leidis ka isasid, vanaisasid ja küllap vendigi. Näomaalingute ja uhkete soengute soovijad seisid kannatlikult sabas, ning Barbie juubelinäitus pakkus enneolematut nukusilmailu! Sünnipäevatorit oli suur, uhke ja mm-mm-kui magus! Imekombel osati seda jagada nii osavasti, et maiust jagus kõigile. Heldelt jagati plakateid, õhupalle ja auhindu – ka Hea Lapse sügisel välja kuulutatud rahvariide-Barbie võistluse võitjad – Pipi-Lotta Kulla, Mann Rask ja Laeva kooli tublid joonistajad – said just sel päeval Rimonnelt oma preemiad kätte. Heleroosat juubelit jäävad meenutama aga sünnipäevaluuletused!

Palju õnne, kallid Barbie,
ole ikka virk ja krops.
Kuigi sedasi ma räägin,
tean: sa pole enam laps.
Poode sina küll ei määri,
armsam oled ka kui Bratz.
Tean: vaid parimat sa väärid,
Barbie, sünnipäevalaps!
Nii ma kingin sulle need,
mida kõrval pildil näed.
Kuigi aastatelt sa vana,
hingelt, ilult, südameilt ikka nooreks jääd!

Küll-Triin Laanet Tallinnast

Barbie-nukk on väga ilus.
Barbie maja ei ole kunagi vilus.
Naer ta suul on alati,
nagu vormi see valati.
Ta juuksed on pehmed ja pikad,
need lõhnavalt hästi nagu ikka.
See on hea, et oled kõhn
ja sul küljes on väga hea lõhn.
Sul on kõige ilusamad asjad ja muud.
Kahju, et sul puuduvad kondid ja luud.
Kõige rohkem imetlen su kleite.
Ärge enam endid liiga suurte summade taha peitke.
Mul endal on kaksikümmend Barbie't kodus,
nendega mängida on nii lõbus.
Palju õnne!

Brit Keskra Kohilast

Barbie

Pöial-Liisi

Muinasjutuline Barbie

Eksite, kui arvate, et äsja oma esimest suurt juubelit tähistanud Barbie jäi nüüd mõneks ajaks loorberitele puhkama! Otse vastupidi: Barbie' l on käsil uued muinasjutulised ettevõtmised! Aprillis on teatavasti suure muinasjutuvestja Hans Christian Anderseni sünnipäev, ning üheks Anderseni loodud tegelaseks kehasus Barbie' gi! Ei, see pole inetu pardipoeg ega ka vapper-tinasõdur, keda ta mängida otsustas, vaid hoopis...

Pöial-Liisi! Võib arvata, et see väike südamluk muinasjutu-tüdruk on üks Barbie lemmiktegelastest! Meiegi seekordse võistluse teemaks on lemmiktegelased: ootame teie joonistatud lemmikraamatute tegelaste pilte hiljemalt 5. maiks! Parimatele auhinnad ikka Rimonnelt!

Maaletooja: **RIMONNE**

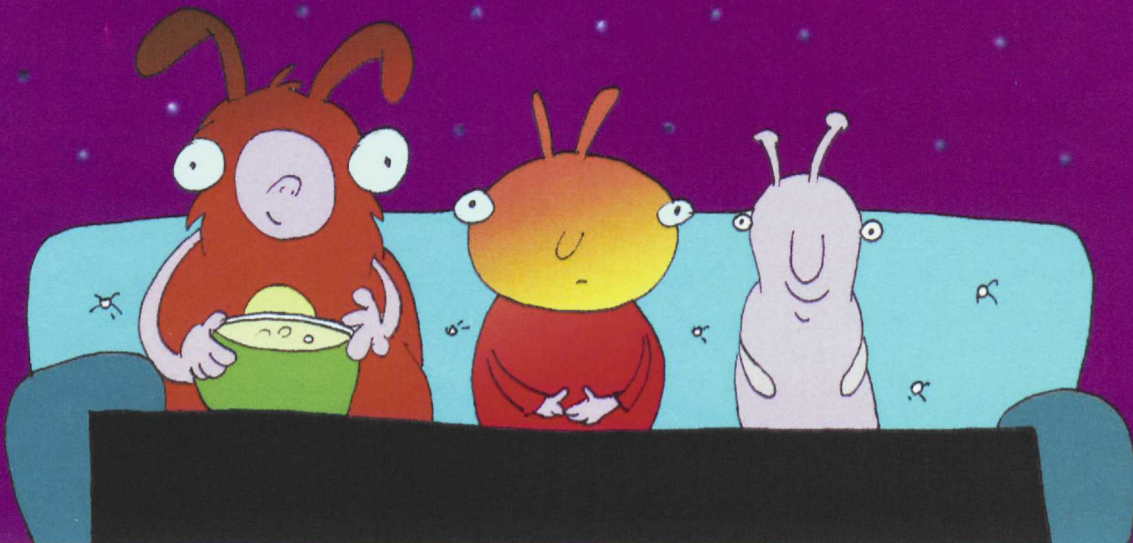
tulge mu uut LAIEKRAANTELEKAT vaatama. II

tuleme!

jah

mitme tunni pärast.....

Kristi Roodla
(Tartu Kunsti-
gümnaasiumi
karikatuurivõistluselt)

Tasuks teada

- ☞ Inimestele toovad lapsi kured, kaevuritele mutid.
- ☞ Väga raske on pimedas toas lülitit leida – eriti siis, kui lülitit asub koridoris.
- ☞ Ülim tarkus on see, kui inimene räägib loomadele, kui tark ta on.
- ☞ Kalkun mõtles, et ujub, seni kuni vesi keema läks.
- ☞ Nina ei tohi urgitseda, kuna võib ajusid kriimustada.
- ☞ Bussis on alati palju vabu istekohti, kui ta sõidab vastassuunas.
- ☞ Rahvalaul on see, kui laval on rohkem rahvast kui saalis.
- ☞ Pingviinid on rasvaläinud pääsukesed.
- ☞ Kuidas teha vasakul ja paremal jalal vahet? Vasaku jala suur varvas on paremal.
- ☞ Miks on Austria lipp punane, valge, punane? Selleks, et keegi ei saaks seda valepidi heisata.
- ☞ Kuupiletiga saate kauem sõita, kui sõidate oma peatusest edasi.

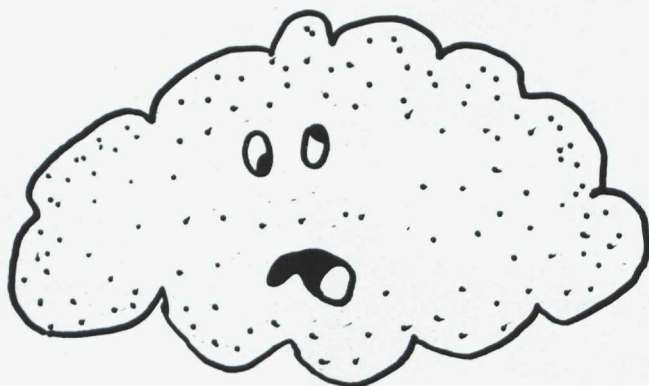
Igäühel oma lind

Põllumeestel – künnivares.
Sünoptikutel – tuuletallaja.
Muusikutel – laulurästas.
Humoristidel – naerukajakas.
Alpinistidel – mägikotkas.
Ülekaalulistel – rasvatihane.
Puuraiduritel – puukoristaja.

Valetajatel – kägu.
Õpilastel – koolibri.
Juveliiridel – kuldnokk.
Leivategijatel – kakk.

Paetismide autor on teadagi
Jüri Paet ise, kes siis muul!

EESTI SUURIM NARKOMAA ON...

ILM – PIDEVALT PILVES!

Tulnukad ja olnukad

Stuudio DreamWorksAnimation rõõmustab oma 3D-filmiga „Koletised tulnukate vastu“ ennekõike neid, kes armastavad kosmosefantaasiad ja põnevust.

Susan Murphy ei oska aimatagi, missuguse muudatuse toob pulmapäev tema ellu: nimelt saab ta just sellel ilusal päeval pihta meteoriidiga ning kasvab salapärase kosmiliste ainete mõjul 15-meetriseks. Nagu selgub, pole Susan ainuke kummaline kuju: salajases baasis, kuhu ta hiidnaisena toimetatakse, elavad teisedki koletised: doktor Prussakas, pooleldi ahv, pooleldi kala nimega Puuduv Lüli, 116meetrine Insectosaurus ja vedel purunematu mass BOB& Kui meie planeedile saabub kurjade kavatsustega tulnukas robot, siis osutuvad aga just veidrad monstrumid Maa päästmisel ainuvõimalikeks isikuteks. Filmi lavastajateks on „Haikala loo“ tegija Rob Letterman ja „Shrek 2“ Conrad Vernon, eestikeelse versiooni tegemist juhtis Peeter Urbla ning häälte järgi võib ära tunda Katariina Lauki, Indrek Ojari, Taavi Teplenkovi, Mait Malmsteni, Hendrik Normani ja paljusid teisi. Jürikuu algul linastuvas filmis on põnevust maa ja ilm!

Kino - Buratino

● Jelena Radevits ja Mikk Nurga

Kui itaalia kirjanik ja zurnalist Carlo Collodi avaldas 1881. aastal lasteajakirjas „Il Giornale dei Bambini“ esimese peatüki oma muinasjutust, mis pajatas puunukk Pinocchiost, siis polnud tal kindlasti aimugi, et sellest puupoisist saab rahvusvaheline kangelane – mõnel maal Pinocchiona, mõnel pool Buratinona.

Collodi raamat on meilgi mitmel korral ilmunud, ent köidete kaunidusest hoolimata sai meie kandis tuntumaks Buratino-variant. („Buratino“ tähendab itaalia keeles puunukku.) Nimelt jutustas vene kirjanik Aleksei Tolstoi Pinocchio-lood mõnusal kombel ümber, ning tema „Kuldvõtmekese“ peategelane kandis nime Buratino.

Pool sajandit tagasi tegi meie teenekas nukumees Ferdinand Veike „Kuldvõtmekesest“ nukulavastuse ja võttis Buratino kaasa ka telesaadetes. Olav Ehala – Juhan Viidingu lastemuusikal ja hilisemat ETV Lasteekraani saated on sellele vaprale tegelasele veel kõvasti kuulsust lisanud.

Nüüd siis jõudis kinodesse uhiuus mängufilm, mille peategelaseks on taas seesama maailma kuulsaim puupea. Ega vist ole lihtne publikut üllatada puunukuga, kellest on väandatud juba aastal 1911 tummfilm, tehtud ka „disnikas“ (1940) ja loodud kinolugu, kus 1972. aastal mängis koguni maailmakuulus kaunitar Gina Lollobrigida!

Eesti filmistuudiote Estinfilm ja Marvofilm ning Venemaa Planet Kino ühislooming ei ole ilmselt oma eesmärgiks seadnudki multikate ega lastemuinasjutu kordamist. Režissöör **Rasmus Merivoo** on osalenud koos **Kristin Kalamehe** ja **Sergei Snežkiniga** ka stsenaariumi kirjutamisel, suunates oma filmiloo rohkem noortele kui lastele. Mudilaste jaoks jäävad paljud stseenid kindlasti arusaamatuks.

Buratino on selles filmis teismeline laiskvorst, kes teeb koos Artemoni, Pierrot´ ja Toivo nimeliste sõpradega bändi, kuni satub kurja miljardäri Carabas Barabase sepišetud intriigidesse. Malviinal on selles filmis osaks olla paha Carabasi tütar. Möllu, muusikat, segadust ja nalja on filmis rohkem kui rubla eest (mõni nali jääb ka kroonide piiresse). Näitlejatestki on osa eestlased – näiteks peategelasena näeme eesti noormeest **Mikk Nurga**, teisi osi mängivad **Marina Soloptšenko**, **Jelena Radevitš**, **Valeri Kuharesin**, **Jaan Rekkor**, **Uku Uusberg**, **Alo Kõrve** ja teised.

Nagu öeldud, pole film mõeldud mudilastele, vaid ikka suurematele koolilastele.

Ingi ja Eeva – sõjaaja väikesed tüdrukud

Kadri Hinrikuse uus raamat „Kui emad olid väikesed“ pajatab kahest tüdrukust – Ingist ja Eevast –, kes said omavahel juhuslikult tuttavaks juba kuueaastaste mudilastena: nimelt pörkasid nad sõna otseses mõttes kokku, viies 1942. aastal lilli linna saabunud sõduritele. 1942 – see tähendas sügavat sõjaaega... Kuid kuigi sõjaaeg pole raske ainult täiskasvanutele, vaid ka lastele, elavad väikesed tüdrukud siiski oma lapsepõlves. Ingist ja Eevast saavad pinginaabrid kogu kooliajaks, ning sõbratarid kogu eluks.

Raamatus on juttu sellest, kuidas ja mida õpiti sõjaajal ja esimestel rahuastatel, millest unistati, mida mängiti. Inga Hea-mägi kaunis kujundus teeb väikeste-emade-raamatust eriti huvitava teose – näib, nagu lehitseksime koos Ingi ja Eevaga nende fotoalbumeid ja salmikuidki...

Jällegi kajab üle linna õhuhäire, mis peatselt algavast pommi-sajust märku annab. Ingi on emaga just poest koju jõudmas. Nad jooksevad keldrisse. Ingi vaatab otsivalt ringi. Seal on naabrid kõrvalkorterist ja alumiselt korrusel. Keegi võõras mees sajab ja vannub kõva häälega. Keegi väike laps nutab ema süles. Vana naine kõssitab nurgas ja pomiseb midagi enda ette. Kelder on hämar ja liiga väike nii paljude inimeste jaoks. Aga isa! Kus isa on? Ingi hüüab teda. Tüdruk trügib inimeste vahel ringi, võõraste jalgade peale astudes ja kompsude otsa komistades.

„Isa!“

Isa häält ei ole kuulda. Isa ei ole keldris.

„Isa!“

Ingi teab, et umbes sellel kellaajal tuleb isa tavaliselt töölt koju. Tüdruk jookseb keldrist välja. See on täiesti lubamatu tegu – pommitamise ajal keldrist välja minna. Seda ei tohi teha täiskasvanud inimesed, lastest rääkimata. Aga keegi ei pane teda praegu tähele. Ja Ingi peab oma isa üles leidma.

© Kadri Hinrikus ja Eesti Ekspressi Kirjastus

Küsimajale kápaga suu peale ei lööda!

Kirjastus Valgus ilmutas toreda ja isevärki lemmikloomaraamatu „**Hamster, kass ja teised**“, mille autorid **Rita Braun** ja **Erhard Dietl** jagavad lugejatele teadmisi mõnusat

viktoriiniküsimuste kaudu. Nagu meie väikese viktoriini leheküljel, nii pakuvad ka selle raamatu autorid igale lemmikloomi puudutavale küsimusele kolm vastusevarianti. Kes kohe õiget vastust ei tea, see võib raamatu sabast oma teadmisi täiendada.

Lisaks küsimustele leiad viktoriiniraamatust hulganisti tarkuseteri ja huvitavaid fakte.

Näiteks kas teadsid, et noored lestalised, näiteks lest, näevad alguses välja nagu teised kalad ning nende üks silm liigub alles aja jooksul teise silmaga samale kehapoolale?

Ja kas teadsid, et rotid kuulavad meelsasti muusikat? Eriti armastavad nad klassikat, näiteks Mozarti või Haydni flöödi-kontserte. Rotid on väga tundlikud. Põgenevad hiired ja rotid on inimesi sageli saabuvast maavärinast ette hoiatanud.

Raamat jagab teadmisi veel ka merisigade, küülikute, viirpapagoide, hamstrite, kilpkonnade ja paljude teiste lemmikute kohta. Väärt teos loomasõbrale!

Kas sina tead, kes on noomid?

Kui ei tea, siis noomida sa just ei saa, aga tegelikult oleks targem kohe raamatukogusse või – poodi rutata ning endale **Terry Pratchetti** noomiraamatud hankida. Inglise kirjanik Terry Pratchett kuulub nende autorite hulka, kellel on küllap niisama palju fänne nagu Potteri-sarja leiutajal J.K. Rowlingil. Pratchetti loob uusi ja ulmelisi maailmu, kuid eriliseks muudab tema teoseid muhe huumor, mis ei lase kord kätte võetud raamatuid enne viimase lehekülje lugemist käest panna.

Kes tahab Pratchettiga lähemalt tuttavaks saada, sellele soovitame kirjastuses **Varrak** ilmunud kolme Bromeliaadi-sarja raamatut, mida ühendavad just noomid. Siinkohal väike katkend esimese raamatu „**Autojuhid**“ algusest. Sarja teine raamat kannab pealkirja „**Kaevojad**“ ning kolmas – „**Tiivad**“. Raamatud tõlkis Allan Eichenbaum.

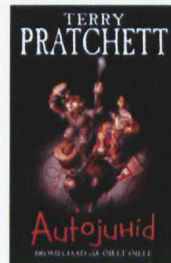
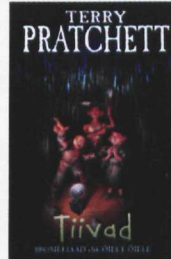
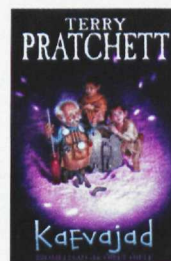
Taevast sadas nukrust. Sadas üksluisust. Sadas sedasorti vihma, mis on palju märjem kui tavaline vihm, sedasorti vihma, mis tuleb suurte piiskade ja lartsudena, sedasorti vihma, mis on lihtsalt püstine, mõnede aukudega meri.

Vihm põristas vanadel hamburgerikarpidel ja friikartuli-pakkidel traadist prügikorvi sees, mis pakkus Masklinile ajutist pelgupaika.

Vaadake teda. Läbimärg. Külmetav. Äärmiselt mures. Ja neli tolli pikk.

Prügikast oli tavaliselt hea jahimaa, isegi talvel. Tihti peale oli seal paki sees mõni külm friikartul, vahel isegi kanakoib. Paar korda oli seal olnud ka rott.

© Tõlge: Allan Eichenbaum

Julge jänes vaatab peeglist vastu!

Elmisel kuul rääkisin sellest, millal näomaalingud alguse said ning kuidas värve saadi. Värve on muidugi väga palju, ent veel rohkem on neile tekkinud erinevaid tähendusi. Osaliselt on tähenduse aluseks värvi kättesaadavus, osaliselt aga selle mõju inimesele. Piirkonniti need küll erinevad – mis siin aga imestada, värve saadi ju loodusest ning loodus pole igal pool samasugune. Võttes aluseks mitmed erinevad uskumused, on värvide tähendused järgnevad:

- Punane – söda, armastus, julgus, jõud, edu
- Sinine – intelligentsus, rahu, intuitsioon, kurbus, tähsus, kindlus
- Roheline – igavik, elu, taassünd, tasakaal
- Must – müsteeria, lein, elegants, kurjus
- Valge – puhtus, tõde, leinamine, headus
- Kollane – usaldus, armastus, lootus, julgus
- Pruun – teadmised, konservatiivsus, usaldusväärsus, lihtsus
- Lilla – kuninglikkus, võim, rikkus, ambitsioonikus (üks kalleimaid värve, mida loodusest sai)

Värvide tähendusele pööratakse tähelepanu ka riituse juures. Mõelge näiteks, miks on paljud vormirõivad, näiteks politsei vorm, sinised või siniste varjunditega? Või miks kingitakse 40. pulma-aastapäeva puhul punane rubiin? Muide, mitmetes idamaa riikides kannavad pruudid punaseid pulmaleite, lääneriikides on tavaks aga lumivalge kleit. Paljud haiglatöötajad on valges ning valitsejad kannavad lillat keepi.

Näomaalinguid tehes saab värvide abil luua soovitud kujutise, isegi nägu moonutada. Kui tahad näost midagi „ära kaotada,“ kasuta tumedaid värve ja vastupidi.

Silmapette-maalingutega on tegu, kui lisaks joonistatud pildile on kasutatud ka inimese enda nägu või keha. Näole maalides on kõige lihtsam kasutada pettemaalingute tegemiseks silmi. Levinumad on kinnistele silmadele joonistatud uued silmad, mis ajavad vaataja segadusse, nagu on näha ka kõrvalolevalt kassimaalingult. Selliste maalingute puhul on hea mõned jooned kosmeetilise pliiaatsiga ette joonistada, et maalimise käigus hoopis ennast ära ei petaks.

Iris Müntel

Kuidas joonistada jänkut?

Kõigepealt joonista kosmeetilise pliiaatsiga jängu piirjooned. Kui jooned on valmis, tee švamm natuke märjaks ning kata otsaesine sinise värviga.

Võta teine švamm ja kata alumine osa rohelisega, hajutades selle sinisega kokku.

Võta pintsel ja kata jänese keha pruuni värviga (võid kasutada ka švammi, ent väikese näo jaoks on švamm liiga suur). Joonista valge värvi ja pintsliga sinisele osale paar pilve.

Võta pintsliga valget värvi ning kata sellega ninaots – jänese saba. Tee ka mõned karvad ning vurrud. Roosat värvi kasuta jängu nina ja kõrvade juures. Musta värviga tekita jänesele karvane äär ja vurrutäpid. Viimase lihvina lisa tumedama rohelise värviga mõned heinatutid. Ja ongi pilt valmis!

Joonista ise mõni näomaaling!

Endiselt on kestmas näomaalingute võistlus! Joonista mõni tore näomaaling – ükskõik, kas sõbra näole, paberile või arvuti-ekraanile – ja saada see Hea Lapse toimetusse. Parimad pildid lisan oma kodulehekülje galeriisse, nii et ära unusta märkimast ka oma nime ja vanust. Maikuu valime koos Triibu-Liinega välja kõige toredama pildi, mille autor võib kutsuda mind oma aia-, sünnipäeva- või mõnele muule peole kümnele inimesele näomaalinguid tegema.

Valikut minu tehtud töödest saab näha aadressil www.irisgrimm.net

Vello Salumets

Jerry Lee Lewis

“Nüüd on minu pangatšekkidel sama palju nulle kui mu kunagistel koolitunnistustel.”

Jerry Lee Lewis

Vaevalt leidub mõni pöörasema reputatsiooniga rock'n'rolliartist kui Jerry Lee Lewis, hüüdnimega “The Killer”. See taltsutamatu kirega klaverit kolkiv egotsentriline metslane on andnud toitu mitmele biograafiaale, dokfilmile ja isegi täispikale Hollywoodi mängufilmile. On vaid üksikuid, kes sarnaselt Lewisega on suutnud kogu oma energia kanaliseerida muusikasse, on õitsenud, porri tallatud ja elanud kuulujutte täis elu.

Kui see kontrollimatult raevukas pianist ja laulja ning oma seksikust nautiv pikk blond lõunaosariiklane murdis showmaailma palaga “*Whole Lotta Shakin' Goin' On*”, sai temast iga ameerika lapsevanema jaoks reaalsuseks kehastunud õudusunenägu. Jerry Lee Lewis oli rock'n'rolli esimene suurim skandalist ja eklektik, kelle jaoks kõikide väljakujunenud muusikatavade ignoreerimine oli vahend mitmekesisuse saavutamiseks ja erinevate moehulluste ning stiilide rägastikus ellu jäämiseks.

29. 09.1935. a. Louisianas, Ferrydays sündinud Jerry Lee Lewis erines teistest ajastu rokkaritest sellega, et tema lauludes kerkisid hoopis jõulisemalt esile rebivad jõud, mida ühest küljest põhjustasid perekondlikud usulised veendumused,

teisalt aga patusest rock'n'rollist tulenevad sisemised tunnetekobrutused ja vastuolud. Lewise rock koosnes üsna paljudest ainestest, sest pärast sõda võis Ferrydays kuulda kogu lõunaosariikide muusikagammat. Kantri mõjud oli veelgi jõus, tänu Texase lähedusele elas täit elu western

swing, oma maitseainet pakkusid ka linnas tegutsenud bluusilauljad ja R&B-ansamblid. Kui siia lisada veel piserdusi cajunist, jazzist ja gospelist, siis võib küll väita, et muusika seisukohalt soodsamat sünnikohta ühele potentsiaalsele staarile vaevalt kuskil veel leidub.

Jerry Lee Lewise elukäik on olnud ebaharilikult kirev. Tema isa oli klaverit ja kitarriga mängiv amatöörmuusik, kellelt poiss sai esimesed muusikatunnid. Koolis halbade õpilaste nimekirja kuulunud Jerry Lee kolaskas vabal ajal koos oma nõbude, hilisemate kantristaaride Mickey Gilley ja Jimmy Swaggartiga mustanahaliste kõrtsi ümbruses, et kuulata niisuguseid bluusimehi nagu Champion Jack Dupree, Big Maceo ja B.B. King. Kodu üritas Jerry Lee kuulda järele mängida, kuid millegipärast originaalset hoopis erinevas stiilis.

Järgneva aastakümne keskel õppis Jerry Lee Texase usukolledžis, kuid visati sealt patuste elukommete pärast välja. Siis otsustas noormees reisida Nashville'i, et sõlmida leping mõne kantrimuusikat plaadistava firmaga. Tulemus oli null. 1956. a. kevadel saabus 21-aastane Lewis Memphisesse kohtuma Sun Records bossi Sam Phillipsiga. Hinnanud ära noormehe muusikalised võimed, kirjutas Phillips plaadistulepingule alla, pakkudes esiksingliks välja kuulsat kantripala “*Crazy Arms*”. Sam Phillipsil oli hea vaist, sest plaadile leidis üle 30 000 ostja. Lewis sai töökoha stuudiomuusikuna, kelle klaverimänguuskusi kasutasid teiste hulgas sellised artistid kui Carl Perkins ja Warren Smith.

Ühe salvestuse vaheajal hakkas Jerry Lee klaveril äkki klimberdama Big Maybellee mõneaastatagust hitti “*Whole Lotta Shakin' Going On*”. Paari minuti vältel tuletas ta meelde laulusõnad ja klaveri bassklahvidel hakkas voolama boogie-woogie. Bändikaaslased haarasid pillid, Jerry rebis mikrofoni suu ette, helimees lükkas naljaviluks maki käima ning tänu sellele hetkesähvatusel sündis Lewise uus singel. Pärast plaadi ilmumist tundus, et kohe-kohe tõuseb see Billboardi tippu, kuna müügiarv ületas juba 100 000 piiri. Siis aga algasid ebameeldivused, sest paljud väljaspool Memphist asuvad radiojaamad keeldusid seda liialt julget ja seksikalt plaati eestrisse laskmast. Nüüd astus mängu Jerry Lee määndžer Judd Phillips, tehes panuse vaid ühele kaardile – kuulus – “*Steve Allen Show*”. See teledebüt kujunes Lewisele supermenekaks. Ta esitas vaid ühe loo, kuid sellest piisas. Jerry seisis mängimise ajal klaveri taga püsti, räuskas mikrofoni, tagus rusikatega klaveri madalaid klahve, kõrgeid aga taksis parema jala saapakontsaga, vahepeal klaveritooli piki lava

loopides. Tulemuseks oli tugevaim publikuaplaus, mida ükski teine artist kogu selle show ajaloos polnud saanud. "Whole Lotte Shakin' Going On"-singli müügikõver kerkis hirmsa hooga ja peagi oli vallutatud nii kantri- kui R&B- tabeli tipp. Plaat müüdi üle kolme miljoni ja Lewis naases koju isikliku Cadillaciga.

Jerry Lee fenomen äratas huvi ka Elvis Presleyle mitmeid hitte kirjutanud Otis Blackwellis. Ta pakkus lauljale välja oma pala "Great Balls Of Fire". Usklikust perest pärit Lewisele ei meeldinud algul piiblist laenatud pealkiri ja kahemõtteline laulutekst, kuid ta lõi lõpuks käega, keeras pudelilt korgi maha, laulis loo linti ja teatas sugulasele Mickey Gilleye: "Peagi ilmub uus lugu, mille üks väike mustanahaline käabus minu jaoks kirjutab. Ja sellest tuleb hitt!"

"Great Balls Of Fire" oli plaat, millele Sun Records pani suuri lootusi. Sam Phillips jagas raadiojaamadele kastide kaupa singleid ja kirjutas Billboard-ajakirja terve lehekülje pikkuse artikli, mida ta iial varem polnud teinud. Lisareklaami pakkusid ka kinodesse jõudnud rockfilm "Jamboree", Jerry Lee Lewise esinemised telesaates "American Bandstand" ja diskor Alan Freedi korraldatud ringreis, kus esinejateks veel sellised tähed kui Buddy Holly, Frankie Lymon ja Chuck Berry. Kohe tuuri alguses aga tekkisid probleemid, sest nii Lewis kui Berry soovisid esineda viimasena. Freed määras punktianijaks siiski Lewisest palju nimekama Chuck Berry. Nick Tosches on

1958. a. mais kogunes Heathrow lennuväljale hulgaliselt kõmumaterjali jahtivaid briti ajakirjanikke. Ja kõmu said nad kuhjaga. Lennukist väljus Jerry Lee koos bändikaaslase tütre Myra Gail Browniga, tutvustades teda kui oma abikaasat. Kohalolijad olid üllatusest pahvid, sest nende teada oli Lewis poissmees. Oli ta ju koos Carl Perkinsiga alles hiljuti deklareerinud, et abielu on surmasuudlus rokkartisti karjäärile. Kuid see polnud veel kõik. Peagi selgus, et Jerry Lee on juba varem kaks korda abielus olnud ja keegi polnud kindel, kas tema eelmine abielu on seaduslikult lahutatud või ei. Skandaal paiskus õhku, kuid siis kõrgatas tõeline pauk. Selgus, et neiu on Lewise onutütar ja alles 13-aastane!

Ajakirjanikud on üldiselt harjunud, et rokkstaarid võivad olla üsna degenerereerunud tüübid, kuid seekord pakuti neile kõmumaterjali lausa hõbekandikult. Kära Lewise uuest abielust ja kahenaisepidamisest läks koheselt liikvele, kuid lauljat see ei kohutanud. Ta suundus Edmuntoni, kus väljamüüdud saalis ootas oma ebajumalat üle 2000 noore. Enesekindel, kuid üsna purjus "Killer" ilmuski lavale, aga suutis seal vastu pidada ainult kümmekond minutit. Järgmisel päeval olid ajalehed täis kirjutsi Lewise moraalitust käitumisest ja Londoni kontserdil oli saalis vaid käputäis inimesi. Jerry Lee läks sellest nii marru, et hakkas laval publikut sõimama. Turnee organiseerija otsustas lepingu tühistada ja laulja lendas koju tagasi. Kuid nurjunud Inglismaa-tuur ja Lewise uue abielu ümber tekkinud

kõmu oli lahvatanud ka USA-s ja Jerry Lee edasine karjäär sattus tõsiselt ohtu. Samas peab tõdema, et näiteks USA lõunaosariikides oli abiellumine oma noore sugulasega üsna tavaline, mida aga muu maailm, eriti konservatiivne Inglismaa, ei mõistnud ega heaks kiitnud.

Sun-firma boss Sam Phillips aimas, et on juhtumas midagi halba ja tal oli õigus. Skandaal mõjutas Jerry Lee

Jerry Lee Lewis oli rock'n'rolli esimene suurim skandalist ja eklektik, kelle jaoks kõikide väljakujunenud muusikatavade ignoreerimine oli vahend mitmekesisuse saavutamiseks ja erinevate moehulluste ning stiilide rägastikus ellu jäämiseks.

raamatus "Hellfire" seda juhtumit kirjeldatud nii: "Jerry Lee tegi sel õhtul nagu kästi, minnes lavale enne Berryt. Ta pani kohe esimese palaga publiku kiljuma ja lava ründama. Kui kisa saavutas haripunkti ja rüselemine muutus täielikuks kooseks, tõusis Lewis klaveri tagant püsti, lõi klaveritooli raevukalt oma tagumiku alt minema ja alustas laulu "Great Balls Of Fire". Kui publiku lärm ja kaos veelgi suurenesid, võttis Lewis taskust bensiiniga täidetud Coca-pudeli ja valas selle, samal ajal teise käega edasi mängides, klaveri sisemusse. Siis tõmbas tikku ja klaver lahvas leekidesse. "Killeri" hullunud käed aga tagusid leegitseva klaveri klahve seni, kuni keeled paukudes purunema hakkasid. Saalis olnud noored olid täiesti hullunud. Loo lõppedes kõndis bensiini järel haisev Jerry Lee märatsevate noorte kisa saatel lava taha ja ütles täiesti rahuliku häälega Chuck Beryle: "Tee järele, neeger!"

Lewise klaverimängutrikid, tooliloopimine, klaverikaane paugutamine ja klaveri peale ronimine muutusid tema leivanumbriks. "Great Balls Of Fire'ist" sai superhitt, mis jõudis Billboardis teisele kohale ja Briti tabelis koguni tippu. See aga tähendas Inglismaa-turneed.

Lewise plaadimüüki nii otsustavalt, et laulja järgmised singlid jäid märkamatuks ja tema nime ei nähtud enam aastaid hittitabelites. Nüüd tuli kõike otsast peale alustada. Skandaalne rokklaulja valis kantrimuusika. See osutus üsna heaks asena, sest 60ndate popmuusikalaviin poleks vanadele rokipeerudele jätnud mingit võimalust. Seda tundis omal nahal ka Jerry Lee, kui teda 1967. aastal Los Angelesi kontserdil pärast ansamblit The Doors laval välja vilistati.

Laulja uued väikehitid ilmusid alles 1972. aastal, avades taas tee kontsertesinemistele nii USA-s kui Euroopas. Kuid oodatud päikesära pimestasid Lewise seosed uimastite, alkoholi ja relvadega. 1981. aastal tehti talle raske maooperatsioon, kus ellujäämisvõimalus oli alla poole, kuid "Killer" pääses justkui läbi mingi ime ja esineb see nüüdseks juba kuus korda abielus olnud, kaks poega matnud ja paar südameinfarkti üle elanud rokilegend tänapäevalgi.

Paljude jaoks on Jerry Lee Lewis olnud patt ise, põlatud ja läbipõlenud viiekümnendate rokkar. Teiste jaoks taas tahumatu ja uhke prints, lõunaosariikide rock'n'rolli hing ja vaim. Või nagu kõlab nende loosung: "Rock'n'roll is Thing, and Jerry Lee is King!"

Marit Asula Huvikeskus Kullo kunstiring

Kuidas varesepoeg rokkstaariks sai

Elas kord varesepoeg. Ta elas suure tamme peal täpselt ööbiku kõrval. Ja ka löökese kodu polnud kuigi kaugel. Varesepoeg tahtis sama kenasti laulma õppida, nagu seda tegi ööbik. Varesepojal tuli tahtmine ka kuulsaks lauljaks saada.

Nii ta siis ükskord kuulis jälle, kuidas ööbik harjutab laulmist. Kõik möödudjad jäid seisma ja kuulatama, nii kaunis ja õnnis tundus neile see. Varesepoeg hakkas ka laulma, kuid õnnetuseks ei tulnud sealt muud kui kraaks ja kraaks. Kuulajad käratasid talle ja käskisid tal vait jääda.

Kord, kui löoke jalutama läks, kuulis ta imelikku heli – see oli nagu kraaks ja kraaks.

„Niisiis on teada, kes nii koledalt laulab,“ mõtles löoke.

II auhind Sten Roosi muinasjutuvõistlusel

Siis läks ta varesepoja juurde ja küsis: „Mida sa siin teed?“

„Ei midagi – harjutan, proovin sama ilusasti laulda kui ööbik,“ vastas varesepoeg.

Aga seepeale naeris löoke ta välja ja narris teda: „Ööbik ilusamalt laulab sust, ise oled kole ja must!“

Selle jutu peale oleks varesepoeg tahtnud nutma hakata, aga ta võttis julguse kokku ega hakanudki nutma.

Tol päeval, kui varesepoeg linna läks, vaatas ta, et kõik olid seal kobaras ümber ööbiku ja küsisid lauljalt autogrammi. See muutis varesepoja kurvaks. Veel nukramaks läks ta meele, kui ta oli tagasiteel koju ja nägi plakati, mis kutsus kõiki linnaelanikke ööbiku kontserdile. Koju jõudes otsustas varesepoeg minna kontserdile, et saada äkki mõni nipp, kuidas ilusasti laulma õppida.

Kui ööbik hakkas laulma, jäid kõik kuulama. See laul kõlas läbi terve linna ja veel kaugemalegi.

„See on kõige ilusam soolo, mida ma kunagi kuulnud olen,“ ahhetas toonekurg.

„Selline laulja toob meie linnuriigile ainult kuulsust!“ sädistas värvuke.

Kui varesepoeg koju jõudis, otsustas ta, et peab kirjutama laulu, sest nii see enam minna ei või. Ja nii ta tegigi. Hommikuks oli pala valmis, lindistatud ja ka stuudiosse saadetud. Sealselt produtsendilt Käolt tuli varsti vastus, kus too lubas laulust rokkisingli välja lasta. See õnnestuski. Varesepoeg oli õnnelik!

Kuku-raadios võis tema uut laulu tihti kuulda, seda pala telliti sageli sooviraadios ning isegi ühes terade reklaamis kasutati seda tunnusmeloodiana. Tööd tehes ümisesid paljud tema laulu rütmiks kaasa. Noored linnud vilistasid parvedesse kogunedes tema rokilugu. Korraga oli ta saanud väga populaarseks!

Ühel päikeselisel päeval läks löoke ostma ööbiku plaati, aga – oh ime! – löoke jäi tummalt vahtima riulil plaati, millel seisis varesepoja nimi. Varesepoeg aga ilutses uhkelt, suletutid moodsalt püsti aetud, plaadikaanel. Löoke passis pea pool tundi, suu lahti, nagu soolasammas, ja oleks äärepealt suurest kadedusest maha kukkunud. Enam ei saanud ta narrida:

„Ööbik ilusamalt laulab sust, ise oled kole ja must.“

Varesepoeg oli õnnelik ja julges nüüd löökesele vastu hakata.

Peagi tegi kägu ettepaneku varesepojale ja ööbikule uueks projektiks, kus mõlemad linnud oleksid esinenud oma repertuaariga. Ilus ja õrn, kaunis meloodiline laul kõlaks vaheldumisi raju, jõulise ning tempoka rokklauluga. Koos otsustati minna tuurile – algul küll oma riiki, siis naabrite juurde ja kui hästi läheb, siis edasi laia maailma.

Lepalehtedelt võis lugeda, et neil läheb väga hästi, neid võetakse igal pool soojalt vastu ja kui nad ära väsinud pole, siis tuuritavad nad ikka veel edasi.

Saskia Sepp Tihemetsa Põhikooli 6. klassist

CITY

UUS!

Vastajate vahel loosime
arvaja LEGO komplekti!

Mis number on kirjutatud kraana noolele? Kas..

7634 7633 7636

Nimi

Address

УИТЕ СITY КОМПЛЕКТИДЕГА!

- Transpordi ehitusleiale pika treileriga!
- Tõsta raskeid elemente mobiilse kraanaga!
- Pane katust paika ja lõpeta majahititus!

Saada õige vastusega talong ehine 5-maail
2009 aadressil: Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146.

OLEKS JUBA AEG EHI TADA...

Loomabeebits ja värvi

PE^B_{2/1378} 2009, 4

Saandu kirjutas

Leelo Tungal

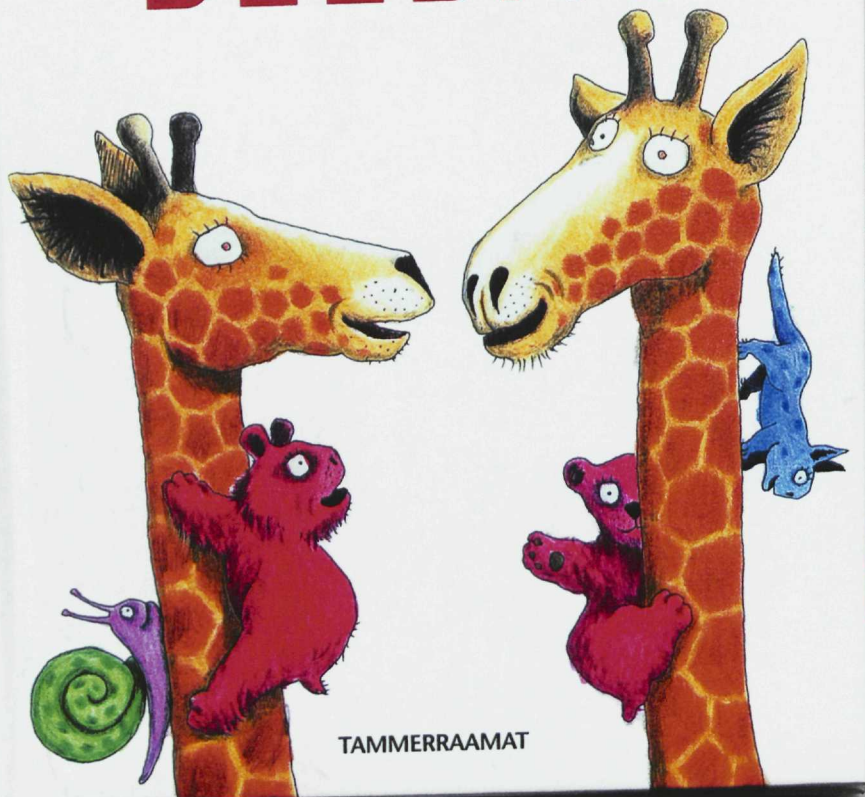
Tähed ja pildid
joonistas

Navitrolla

Navitrolla / Leelo Tungal

KAK

LOOMA- BEEBITS

TAMMERRAAMAT

Navitrolla / Leelo Tungal

LOOMA- BEEBITS

VÄRVI ISE

TAMMERRAAMAT

IGA AABITS ALGAB A-GA,
SELLEST VÕIB JU ARU SAADA!
AGA MEIE BEEBITS SEEGA
ALGAB SUURE PEHME B-GA –
ÕPETAJA ÜTLEB: “BÕH!”
KES EI MÕISTA, MÕTLEB: “MÕH?”

TAMMERRAAMAT